

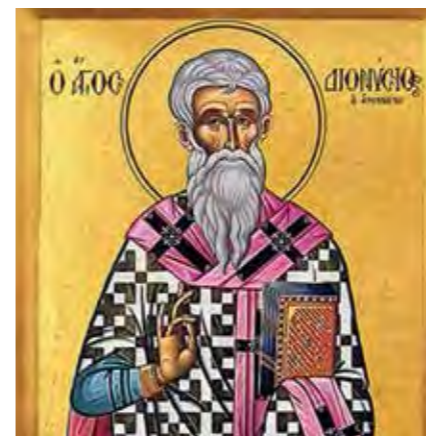

150 jaar
Dionysiusparochie
1867 - 2017

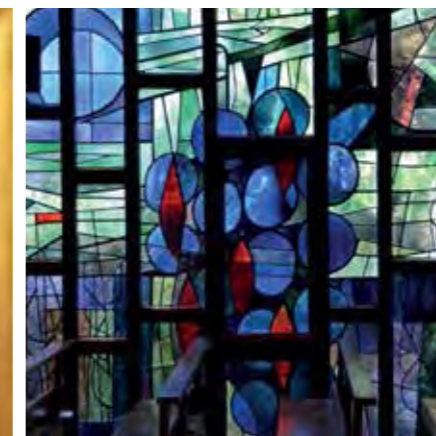
gemeente voor velen

INHOUD

10 PATROON OP PAPIER

15 7 BIJZONDERE GLAS-IN-LOOD RAMEN

21 HET GROTE DRIELUIK

03	Inhoud
04	Van het Bestuur
08	Feest in aantocht
09	Zeg het met bloemen
10	Adriaan Rotteveel - Patroon op papier
15	Janneke van Zanten-van Wijk Zeven bijzondere glas-in-lood-ramen
21	Agaath Laken-van Stein - Het grote drieluik
24	Renate Dekker Priesterzonen van de R.K. Parochie van de H. Dionysius
25	Leo Borst - Father Jaap Borst MHM
27	Henk en Tinie Kauw-Laurent Pastoors ploegden op Gods akker
31	Wiljan Domen - Ten huize van ...
34	Loes Bruin-Gantzert - Terug van weg geweest
35	Alphacursus 2017
37	Jan Tamis - Jubileumpuzzel
38	Even bijpraten ...
40	Familieberichten
42	Onze sponsors
43	Vieringenrooster
44	Jubileum-kalender 8 oktober 2017

Priesterzonen die in de R.K. Parochie van de H. Dionysius hun
Eerste plechtige heilige Mis hebben opgedragen

Pastor Cornelis Wijcker	1904
Mgr. An. Wester	1919
Mgr. Cornelis Klaver	1932
Pater Theodorus van Diepen	1933
Pater Arhanas Jhuus van Diepen	1933
Rector Petrus Johannes van Steen	1939
Pater Siem Smit	1939
Pastor Cornelis Bakker	1941
Pater Jan Oudhuis	1944
Pater Jac. van Schagen	1946
Pater Siem Schölder	1953
Pater Piet Kok	1957
Pater Jan Smit	1957
Pater Jan Dekker	1958
Pater Luis West	1966
Prof. Dr. Casimir Johannes van Steen	1967
Don Edmond Houtman	1992

24 PRIESTERZONEN van de R.K. Parochie van de H. Dionysius

VAN HET BESTUUR

PASTOOR FRANK DOMEN

Lieve medeparochianen, 150 jaar ... en verder ... Als Pastoor van de Dionysiusparochie mag ik als eerste jullie allemaal van harte feliciteren met dit grootse jubileum: wij bestaan 150 jaar! Tot en met juni 2018 willen wij dit feest vieren. Allereerst als een uiting van onze dankbaarheid. Maar toch ook wel met een zekere trots.

Een eerste gedachte, die bij mij opkwam, was: 150 jaar, prachtig, bedankt, en nu!? Gaan wij vol goede moed op weg naar 160 of 175 jaar!? Wij leven in een tijd van kerksluitingen. Zal er ooit een 'kwade dag' komen waarop ook wij er niet meer aan ontkomen!? Ik hoop het niet. Ik durf zelfs te zeggen: ik denk het niet. Dat wij een grote parochie zijn, zal daarbij zeker een rol spelen. Zoiets als: de kleine winkels zullen op den duur bijna allemaal verdwijnen; alleen de grote blijven over.

Maar er is meer nodig dan groot zijn: echtheid, puur geloof. In het evangelie van Lucas stelt Jezus aan zijn leerlingen de vraag: "Zal de Mensenzoon bij zijn komst het geloof op aarde vinden?" (18,8).

Als wij echt geloof (blijven) uitstralen, zal er van ons een grote kracht (blijven) uitgaan. Geloof. In wie? Natuurlijk in elkaar als 'Kerfamilie,' maar allereerst in God. Laten wij nog liever zeggen: in Jezus Christus, want Hij is God én mens en staat als zodanig het dichtst bij ons. Hij is voor ons het meest grijpbaar, begrijpbaar. Wat deed Hij? Rondtrekken door Israël, samen met zijn apostelen en andere leerlingen. Hij vertelde zijn verhalen over het Koninkrijk van God. "Het Rijk Gods is midden onder u" (Lucas 17,21). Hij genas de zieken en geregeld trok Hij zich in de eenzaamheid terug om zich met zijn, én onze, hemelse Vader te onderhouden. Uiteindelijk gaf Hij zijn apostelen opdracht zijn heilswerk voort te zetten en daartoe schonk Hij hen zijn heilige Geest. En kijk eens: zijn 'Parochie' bestaat al bijna 2000 jaar! In de kerk een jubileum vieren is eigenlijk méér,

véél meer, dan vieren dat wij een bepaald aantal jaren bestaan. Reeds in de tijd van Mozes (zo'n 3200 jaar geleden!) gaf God aan Mozes opdracht om één keer in de vijftig jaar een 'jubeljaar' te vieren, een jubileumjaar. Dat moest voor iedereen en alles een feestjaar zijn, zelfs voor de aarde. De mensen mochten dan een jaar lang niet ploegen, zaaien en oogsten, zodat ook moeder aarde, de natuur, tot rust kon komen. Ook moesten alle slaven worden vrijgelaten; iedereen moest in zijn vroegere bezit worden hersteld. Dat werd allemaal heel nauwkeurig berekend. Het jaar was bedoeld als een herinnering aan Gods goedheid voor de mensen én als een uitnodiging om op dezelfde manier elkaar barmhartigheid te betonen.

Laten wij er met ons allen een mooi jubileumjaar van maken. Laten wij ervan genieten. En laten wij dat vooral doen door ánderen te laten genieten. Dat is hoe Jezus Christus het deed: er zijn voor God door iedere week naar de kerk te gaan en door zich geregeld met God terug te trekken. En er als medemensen zijn: voor zieken en gezonden, voor rijken en armen, voor iedereen, die een helpende hand of een woord van troost nodig heeft. Dan is Gods Geest ongetwijfeld in ons midden.

Ons Parochiebestuur, het Pastorale Team, en alle leden van alle werkgroepen ... veel dank voor wie jullie zijn, voor jullie bidden en jullie inzet. Dank jullie wel voor alles wat jullie tot op de dag van vandaag hebben 'wélgedaan': zoveel noodzakelijk waardevol vrijwilligerswerk wordt ook verricht in het verborgene, achter de schermen. Dank eveneens aan alle parochianen, die in het weekend trouw naar de eucharistieviering komen. Dank aan allen, die onze goede zaak financieel ondersteunen. Als wij én Jezus én elkaar trouw blijven, mogen wij erop vertrouwen, dat onze parochie zal blijven bestaan tot in lengte van jaren. Veel dank.

150

DIAKEN EELKE LIGTHART

In een brief van de toenmalige bisschop, Gerardus Petrus Wilmer, werd de oprichting bekend gemaakt van de Parochie van de H. Dionysius te Heerhugowaard.

Het boekje 'Geschiedenis van de Heilige Dionysius; 125 jaar Parochie in Heerhugowaard', verschenen op 30 september 1992, geeft mooi aan hoe moeilijk het was in die tijd om de grenzen van de nieuwe parochie te bepalen. Omliggende parochies moesten grondgebied inleveren, want de polder Heerhugowaard alleen was te klein voor een nieuwe parochie. Ook was er nogal wat discussie: welke vermogende en minder vermogende mensen behoorden wel of niet bij de nieuwe parochie? De Deken van Wervershoof, Pastoor L.T. Bakker van Wognum, werd door de bisschop aangesteld om te onderzoeken of in de polder Heerhugowaard een eigen parochie kon worden gesticht.

In 1988 kwam ik met mijn gezin wonen en werken in Heerhugowaard. "Wat een grote parochie", concludeerde ik uit de woorden van pastoor Th. Windt. Wel 14.000 mensen (op papier). Er waren vele vrijwilligers op allerlei gebied en Jannie en ik sloten ons graag bij hen aan. Het is altijd een geweldig gevoel geweest om je thuis te voelen in een gelovige gemeenschap, waar het Woord van God in praktijk wordt gebracht. Natuurlijk waren er ups en downs, zoals het aantal praktiserende gelovigen. De maatschappij veranderde snel, mensen werden zelfstandiger en onafhankelijker van geloof en Kerk. De saamhorigheid onder de bevolking was 150 jaar

geleden breder dan nu het geval is. Denk bijvoorbeeld aan het aantal politieke partijen toen en vandaag de dag. Ieder heeft zijn eigen mening. Hoe zou Onze Lieve Heer dat allemaal bekijken, en waar is de Geest van God onder de mensen?!

Bijna vijf jaar geleden, op 12 november 2012, werd ik diaken gewijd. Ik was niet de eerste diaken in onze parochie. Broeder Jan Scheurink OFM en Frank Kamp gingen mij voor. Sinds ik diaken ben, maar ook wel in die tijd daarvoor, heb ik veel contact met parochianen die mij willen spreken. Het geeft een fijn gevoel op die momenten iets voor mensen te betekenen, soms samen te bidden, bij zieken de heilige Communie te brengen en, te praten over ontwikkelingen in Kerk en maatschappij.

Honderdvijftig jaar is voorbij, de toekomst ziet er anders uit dan het verleden. Mensen veranderen, krijgen nieuwe inzichten. Maar laten we beseffen dat de liefde van God nog steeds hetzelfde is. En wat hebben we Hem nodig, ondanks ons drukke bestaan. Momenten van stilte en rust brengen ons bij Hem. Standvastigheid in het geloof vormt een basis voor de jaren die voor ons liggen. Laten we elkaar blijven inspireren en ontmoeten in het Huis van God.

VICEVOORZITTER HANS ENTIUS

Al 150 jaar is in Heerhugowaard een Katholieke parochie in het centrum, de Dionysiusparochie.

Daar hoort ook een kerkgebouw bij.

Over de geschiedenis van onze kerk ga ik niet van alles schrijven, dat is in het verleden al gedaan bij gelegenheid van eerdere jubilea. En ook in dit jubileumnummer vindt u toch weer nieuwe informatie. Het kerkgebouw waarin we nu bij elkaar komen, is net iets jonger dan ikzelf ben. Wat mij nog steeds bijstaat, is het in 1964 neerhalen van de oude torenspits van de toenmalige parochiekerk, die stond op de plek waar nu de parkeerplaats is. We gingen kijken met veel kinderen van de school.

Vrij kort daarna mocht ik, na mijn Eerste Communie te hebben gedaan, misdienaar worden: mijn eerste vrijwilligersjob binnen de parochie. Jaren later, getrouwd, mijn

kinderen zijn in onze kerk gedoopt, e.d., werd ik door Pastoor Maurizio Pallu gevraagd om met buitenlandse jongeren 'aan de slag' te gaan. Samen met veel andere vrijwilligers is, enkele jaren lang, heel wat vrijwilligerswerk verricht: het Familiehuis in de tuin is gerealiseerd, het plein voor de kerk is opgeknapt, de pastorie is van binnen geschilderd, de Kruisweg in de achtertuin is tot stand gekomen, en veel andere zaken. Vervolgens werd ik door Pastoor Maurizio gevraagd om lid te worden van het Parochiebestuur en zorg te dragen voor de gebouwen en het totale beheer en onderhoud. Ik heb 'Ja' gezegd. In de periode dat ik lid van het Parochiebestuur ben, is met grote steun van de vele vrijwilligers elke dinsdag bezig in tuin en kerk heel veel gerealiseerd. Je kunt als Bestuur van alles

willen, maar zonder vrijwilligers red je het echt niet. Uiteraard onze grote dank hiervoor.

Wat is zoal tot stand gekomen? De tuin achter de kerk is helemaal opgeknapt, oude grote bomen weg, een nieuw grasveld, onderhoud is gepleegd aan de Kruisweg, internet in het Familiehuis, nieuwe verlichting naast het pad, het kerkhof wordt wekelijks opgeknapt, onlangs is het priestergraf gerenoveerd, de tuin rondom de fontein is opnieuw ingezaaid en we genieten van nieuwe beplanting, de bestrating wordt steeds mooi schoon gehouden, zeker ook in de winterperiodes.

indien niet anders mogelijk, door een bedrijf gedaan. Enkele zaken waaraan in woord en gedachte én daden aandacht is besteed ...

Momenteel wordt gewerkt aan de realisatie van nieuwe bestrating van het oude grindpad achter de kerk. Ook wordt nagedacht over de verfraaiing van het kerkplein: de lantaarnpalen worden geschilderd en sterkere verlichting is ook in de planning, het voetpad tussen de Middenweg en Pastoor Sprengerstraat is duidelijker gemaakt en de beschadigde

plantenbakken die er nu staan worden (gedeeltelijk) vervangen. We hopen dat een en ander vóór 8 oktober zichtbaar is! Ik zou nog wel even door kunnen gaan, maar het moge duidelijk zijn dat we met onze vrijwilligers en uw financiële bijdrage veel zaken kunnen waarmaken, zodat ons kerkgebouw en omgeving in goede staat blijft. Waarvoor dus nogmaals veel dank.

Er is veel gesleuteld aan de verwarming in de kerk en pastorie om zo zuinig mogelijk met energie om te gaan. Onze huidige pastoor heeft een mooie hobby: hij hakt graag hout voor de kachel boven in de pastorie. Daar waar mogelijk, zijn energiezuinige lampen gerealiseerd en op het dak van de kerk staan zonnepanelen: die zorgen voor een zeer grote energiebesparing. Het schilderwerk-onderhoud is weer opgepakt en wordt,

PENNINGMEESTER EGBERT KLAASSEN

Een jubileum is een goed moment om herinneringen uit het verleden op te halen, om te beseffen waar we momenteel mee bezig zijn en te bezinnen op de toekomst.

Mijn eerste bezoek aan de Dionysiuskerk dateert vanaf de verhuizing naar Heerhugowaard in januari 1970. Sindsdien bezoek ik wekelijks de vieringen, maar mijn parochiegebonden werkzaamheden zijn van meer recente datum. Ik ben mijn 'kerkelijke loopbaan' begonnen als voorzitter van de PCI, de Parochiële Caritas Instelling. Een zeer leerzame, interessante en zinvolle en dankbare taak, ook door de constructieve medewerking van velen. Vervolgens hadden de Commissie Kerkbijdragen en de Commissie Kerkhof een voorzitter nodig; werkgroepen met eveneens enthousiaste medewerkers, zodat o.a. in februari 2010 een grondige renovatie van ons kerkhof gerealiseerd kon worden. En toen was vele maanden sprake van een 'penningmeesterloos tijdperk' ... Voor de PCI werd goede opvolging gevonden, want de vrijwilligersfuncties Penningmeester én PCI-voorzitter zijn, wat betreft tijd en energie, niet goed te combineren.

Na een logische periode van gewinning weet het huidige Parochiebestuur inmiddels de inkomsten en uitgaven van onze parochie redelijk in balans te houden. Wij mogen hier als parochiegemeenschap, collectief, trots op zijn. Ik deel graag een heel persoonlijk gevoel met u: mijn motivatie om tijd en energie te steken in het belang van onze parochie. Onze opdracht om het christelijk besef in en buiten de kerk te praktiseren, verlangt geen toelichting. Maar minstens zo belangrijk is de voldoening, ontleend aan de samenwerking met vrijwilligers en andere parochianen die ik wekelijks ontmoet in ons Parochiecentrum en elders. Realiseert u zich daarbij dat alle vrijwilligerswerk (en hier spreekt u zich daarbij dat alle vrijwilligerswerk (en hier spreekt de Penningmeester) op Pro Deo-basis geschiedt. Zouden wij dezelfde kwaliteit en kwantiteit op basis van betaalde medewerkers willen genieten, dan zou dit een veel te grote aanslag zijn op ons huishoudboekje en een terugkerend negatief resultaat

op de inkomsten en uitgaven betekenen. Tijdens mijn jaarlijkse toelichtingen vanaf de kansel in het kader van de Actie Kerkbalans, via de publicaties in Dionysius in Beeld en op onze website, heb ik vaker een beeld geschetst van de veranderende Kerk in deze tijd. Informatie en inspiratie heb ik ontleend aan een Nota

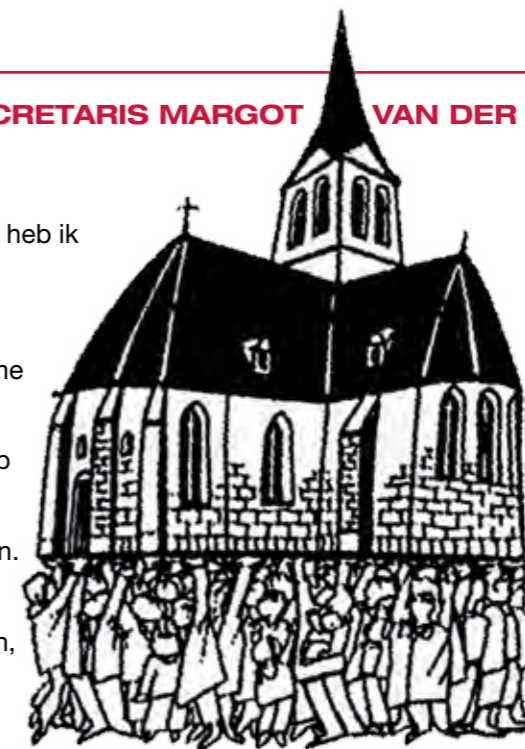
2007	aantal kerkbijdragers	2511	gemiddelde bijdrage	€ 42,=
2016	aantal kerkbijdragers	716	gemiddelde bijdrage	€ 107,69

van het Bisdom over dit thema. Ik ontquam niet aan het vermelden van mijn stokpaardje: 'het wankel fundament' van onze inkomsten. Ik herhaal: de opbrengst van de Actie Kerkbalans is jaarlijks minder dan het voorgaande jaar. Analyse van bijdragende kerkleden leert ons het volgende: de 65-plussers, dus de categorie geboren vóór 1960, vertegenwoordigen ruim 80% van de kerkbijdragers. Splits ik de cijfers verder uit, dan blijkt dat door ongeveer 10% van hen (dus 8% van de kerkbijdragers) maar liefst meer dan 50% van de totale kerkbijdragen wordt gerealiseerd. De ontwikkeling in het aantal kerkbijdragers en de gemiddelde bijdrage over de achter ons liggende tien jaren, toont het volgende: in 2007 telden we 2511 kerkbijdragers, met een gemiddelde bijdrage van € 42,=. In 2016 waren dat nog slechts 716 kerkbijdragers met een gemiddelde kerkbijdrage van € 108,=.

De toename (ruim 2,5 keer) van de gemiddelde bijdrage heeft een duidelijk compenserend effect op de afname (71,5%) van het aantal kerkbijdragers, doch bevestigt de wankele basis. Waarom in deze feestelijke jubileumuitgave van Dionysius in Beeld zo'n min of meer zorgwekkend bericht? Het antwoord is kort en simpel: omdat wij er gezamenlijk voor moeten zorgen dat ook het 175-jarig jubileum gevierd kan worden als een gezonde en zelfvoorzienende parochie. Een ruimhartige kerkbijdrage, maar ook bijvoorbeeld het toekennen van een legaat, zijn hiervoor onmiskenbare voorwaarden. Mijn vertrouwen hierop versterkt mijn enthousiasme om de komende jaren, samen met u, onze parochie levensvatbaar te houden.

SECRETARIS MARGOT VAN DER KEMP

Van 150 jaar Dionysiusparochie heb ik slechts een heel klein deeltje, zo'n 5 jaar, meegemaakt. Met veel plezier en enthousiasme ben ik secretaris van het Parochiebestuur en blij dat ik op deze wijze mijn bijdrage voor onze gemeenschap mag leveren. Ik hoop de jongeren binnen de parochie te enthousiasmeren, zodat wij in de toekomst jubilea kunnen blijven vieren.

EEN GOED TOEKOMSTBEELD, DE KERK OP HANDEN GEDRAGEN

Maar nu eerst dit feest, het 150-jarig bestaan van de Dionysiusparochie. Een bijzonder moment, waar wij als gemeenschap de aandacht op willen vestigen. Verschillende activiteiten worden georganiseerd voor jong en oud(er) om onze Dionysiusparochie in Heerhugowaard in het zonnetje te zetten. Wij hopen dat veel mensen deelnemen aan de feestelijkheden. Houd de agenda goed in de gaten! Zodat we er samen een mooi feest van kunnen maken.

FEEST IN AANTOCHT

We hebben geen verrekijker meer nodig: ons 150-jarig parochiefeest is nabij! Nog een paar nachtjes slapen en het is 8 oktober 2017! Het Bestuur heeft van in den beginne drie 'goede doelen' voor ogen gehad. Ten eerste: de contacten met de buurtparochies verstevigen. Heel fijn dus, dat het Gemengd Koor van De Noord/Waarland komt zingen op 14 januari 2018. Spirit en het Ritmisch Koor van De Noord geven samen een PassieConcert op 25 maart 2018. En het Gemengd Koor van 't Kruis luistert op 7 april volgend jaar de heilige Mis bij ons op. Als Bestuur en parochie mogen we deze toezeggingen beschouwen als een geschenk.

Het tweede goede doel: de verfraaiing van onze kerk, het kerkplein, de tuinen en het kerkhof wordt steeds meer zichtbaar in kerk en omgeving. Om maar één ding te noemen: de geschilderde uitnodigende bankjes op het kerkplein: fiets-vakantiegangers en anderen hebben er al dankbaar gebruik van gemaakt.

Last but not least: aandacht schenken aan mensen die (nog) niet kerkbetrokken zijn. Iedereen kan meedoen aan de actie 'Zeg het met bloemen'. Want indien u iemand kent die, om redenen, blij is met een bloemetje en eventueel een bezoekje, dan kunt u het invulformulier (zie verder), invullen en bij ons bezorgen. Wij gaan dan op bezoek namens onze jubilerende parochie.

Dankbaarheid voor wat was en is, past onze jubilerende parochie. Trouw zijn en blijven en vertrouwen hebben in de toekomst past ook. Onze parochiegemeenschap bestaat 150 jaar! Dat betekent in feite dat onze biddende gemeenschap

in de kerk 150 jaar bestaat. Wáár zou onze kerk, onze parochiegemeenschap, zijn zonder de gebedsbijeenkomsten in de kerk?! Wat blijft op den duur over als mensen niet (meer) wekelijks naar de kerk gaan om de Heer en elkaar te ontmoeten? We horen en lezen het geregeld: langzaam maar zeker wordt de plaatselijke kerk dan te groot en te duur in onderhoud ... . En welk vrijwilligerswerk is dan nog nodig?!

De kerk wordt in de Bijbel vergeleken met een lichaam: het Lichaam van Christus, waarvan Hij het hoofd is. Wij zijn de ledematen, de cellen, de organen, de bloedvaten, de trilhaartjes in de oren, het DNA. Wij samen zijn alles wat het lichaam nodig heeft om goed te functioneren. Niemand kan gemist worden. De apostel Paulus vergelijkt ons, mensen, ook met levende bouwstenen, die de kerk, de gemeenschap ook in het weekend opbouwen. De kerk is onaf en tochtig als bouwstenen ontbreken. We gaan niet zomaar naar de kerk. De Heer zelf bezocht, tijdens zijn wandelen op aarde, elke sabbat de synagoge. Wereldwijd kennen alle Katholieke

en Protestantse Kerken, het Jodendom en ook de Islam, van toen tot nu, nog steeds de traditie van de wekelijkse 'bede-vaart' naar een Godshuis.

U wordt van harte uitgenodigd om mee te doen aan een gebeds-estafette: negen dagen (een novene) bidden om zegen voor onze parochie. In de kerk en pastorie zijn lijsten waarop u kunt intekenen. U ontvangt een novenekaars van Sint Jozef, de patroon van de (Wereld) Kerk, en een bijbehorend kort gebed. Als de kaars opgebrand is, is de novene klaar en begint iemand anders. Natuurlijk kunnen meerdere personen tegelijk een novene bidden, of zelfs samen. De gebeds-estafette, alsook het feestjaar, begint op 8 oktober en eindigt op 24 juni.

Nog even over de dag van 8 oktober. Mgr. Jan Hendriks, onze hulpbisschop is hoofdcelebrant en gastpredikant en onze vier koren zingen feestelijk. Aansluitend aan de heilige Mis zegent Mgr. Hendriks een gedenkplaat, bevestigd op

een muur dichtbij de Mariakapel, met de namen van de zeventien Priesterzonen van onze R.K. Parochie van de H. Dionysius. Vervolgens wordt in processie gelopen naar het pad (rechts van de pastorie) tussen de Middenweg en de Pastoor Sprengerstraat. Met ingang van 8 oktober heeft dat pad een naam: 'Dionysiuslaantje'. Op zaterdag 7 oktober plaatst de Gemeente de twee officiële straatnaamborden. Een duurzame attentie van de Gemeente bij gelegenheid van ons jubileum. We gaan linksaf door de poort weer de tuin van de kerk in en even later rechtsaf naar het kerkhof, waar het gerenoveerde priestergraf wordt gezegend. Nog een klein stukje wandelen en we

zijn binnen bij 'De Heeren' voor een feestelijke receptie.

Op 8 oktober, maar ook eerder en later, zijn kop en schotels te koop, met het logo van onze kerk en de jaar tallen 1867-2017. Een mooi en gebruiksvriendelijk jubileummemorabilium (€ 4,- per stuk). En iedereen mag ook een klein functioneel gratis aandenken meenemen uit de kerk of pastorie: een fraaie Dionysius-boekenlegger. Wat een feest! Vooral als iedereen komt! Van harte uitgenodigd.

150-jaar Dionysiusparochie 1867-2017

Zeg het met bloemen tegen iemand die (nog) niet kerkbetrokken is
Graag een bloemetje brengen naar

naam .....

adres .....

tel. ....

reden .....

Een verzoek van

naam .....

adres .....

a.u.b. inleveren bij de pastorie

150-jaar Dionysiusparochie 1867-2017

Zeg het met bloemen tegen iemand die (nog) niet kerkbetrokken is
Graag een bloemetje brengen naar

naam .....

adres .....

tel. ....

reden .....

Een verzoek van

naam .....

adres .....

a.u.b. inleveren bij de pastorie

PATROON OP PAPIER

ADRIAAN ROTTEVEEL

vereert zonder hem te kennen, kom ik u verkondigen: het is de God die de wereld heeft gemaakt. Hij is de Heer van hemel en aarde". En Paulus besloot zijn betoog met het noemen van de naam van Jezus, de Zoon van God én zelf God, uit de dood opgestaan. Vervolgens lezen we in de Handelingen: "Maar toen zij van de opstanding der doden hoorden, spotten sommigen daarmee, terwijl anderen zeiden: Daarover zullen wij u bij gelegenheid nog wel eens horen. Zo ging Paulus bij hen weg". Maar nu komt het: "Toch sloten sommigen zich bij Paulus aan en kwamen tot het geloof, onder wie Dionysius de Areopagiet en een vrouw die Damaris heette, en nog anderen". Dionysius de Areopagiet ... een Areopagiet was een lid van de hoogste rechtbank. Onze patroonheilige was dus, toen hij Paulus ontmoette, lid van de Hoge Raad.

DIONYSIUS VAN KORINTE

Over de verdere wederwaardigheden van onze Dionysius de Areopagiet zwijgen de historische bronnen. Maar in het laatste kwart van de 2e eeuw na Christus verschijnt nieuwe informatie over hem van een naamgenoot: Dionysius, bisschop van Korinte. Deze schreef rond het jaar 171 een brief aan de christenen van Athene. In deze brief spreekt de bisschop van Korinte over Dionysius de Areopagiet, door Paulus gewijd tot eerste bisschop van Athene. Onze patroonheilige was dus eerst lid van de Hoge Raad en vervolgens de eerste bisschop van Athene. Zijn feestdag staat op oude kalenders genoteerd op 3 oktober.

DIONYSIUS DE AREOPAGIET

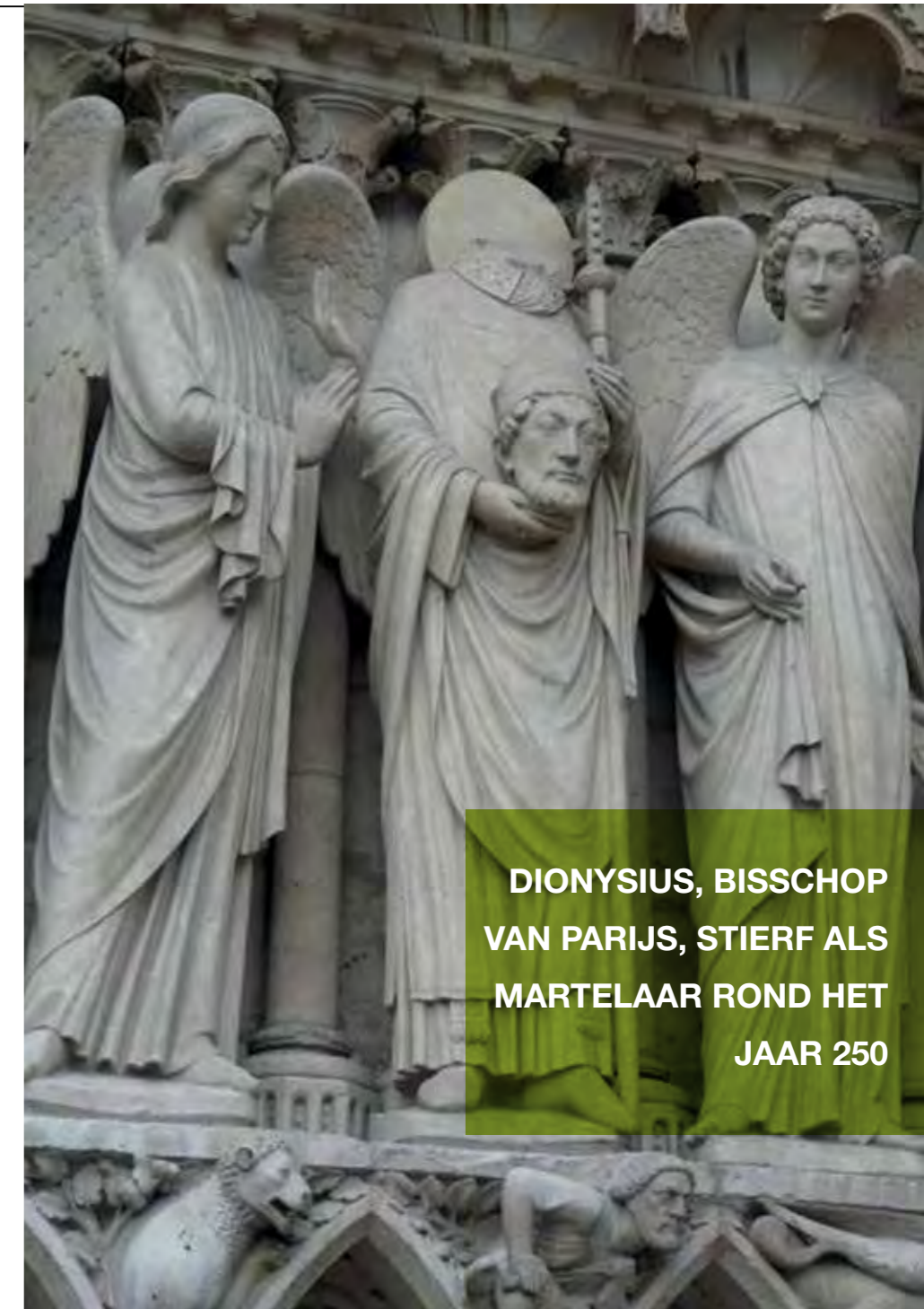
Onze parochiegemeenschap bestaat 150 jaar. Maar onze parochiegeschiedenis is begonnen rond het jaar 50 na Christus op de Areopagus, een 115 meter hoge heuvel in Athene, ten noordwesten van de Akropolis, waar toentertijd de hoogste rechtbank vergaderde. Dit gerechtshof oordeelde over zware en belangrijke kwesties, diende als 'Raad van Toezicht' en waakte over het correct verlopen van wetten en handelingen. Areopagus betekent 'Heuvel van Ares': Ares is de oorlogsgod, die

door de Romeinen Mars werd genoemd. De heuvel Areopagus is dus vernoemd naar een afgod. We lezen in de Handelingen van de Apostelen (17,22-34) dat Paulus aldaar heeft gesproken met enkele filosofen, onder wie Dionysius de Areopagiet, nu onze patroonheilige. Paulus begon zijn redevoering heel diplomatiek en psychologisch verantwoord. "Mannen van Athene, ik zie aan alles hoe diep godsdienstig gij zijt. Rondlopende ontdekte ik zelfs een altaar met het opschrift: Aan een onbekende god". Die onbekende god maakte Paulus bekend. "De god die gij

DIONYSIUS VAN PARIJS

Een kleine eeuw na Dionysius van Korinte verschijnt een derde Dionysius op het toen nog kleine wereldtoneel: Dionysius van Parijs. Onder Decius, keizer van 249-251, werden christenen geregeld vervolgd. In die tijd werden in Rome zeven mannen tot bisschop gewijd en naar Gallië gezonden om het woord van de Heer te verkondigen. Gallië is de vernederlandste naam voor het westelijke gebied van Europa, dat overeenkomt met het moderne Frankrijk, België, het westen van Zwitserland, en delen van Nederland en Duitsland ten westen van de Rijn. De zeven bisschoppen waren: Catianus die naar Tours vertrok, Trophimus naar Arles, bisschop Paulus naar Narbonne, Saturninus naar Toulouse, bisschop Dionysius naar Parijs, Stremonius naar Clermont en Martialis naar Limoges. Dionysius, bisschop van Parijs, stierf als martelaar rond het jaar 250. Volgens een legende is hij op de heuvel van Montmartre onthoofd en wandelde met zijn afgehakte hoofd in zijn handen enkele kilometers verder naar de plaats waar hij begraven wilde worden, in de buurt van de huidige kerk Saint-Denis. Dit alles volgens de Historia Francorum van Gregorius van Tours (± 540-594), de eerste historische bron waarin iets vermeld wordt over deze Dionysius, bisschop van Parijs. Deze Dionysius is de patroonheilige van de Franse koningen, van de stad Parijs en van het beroemde Benedictijnse klooster Saint-Denis. Zijn feestdag wordt op 9 oktober gevierd (afbeelding: Dionysius van Parijs tussen twee engelen; 13e eeuw, steensculptuur, Parijs, Notre Dame).

Tot de Karolingische Renaissance onderscheidde men dus drie verschillende mensen met de naam Dionysius: 1) Dionysius

DIONYSIUS, BISSCHOP VAN PARIJS, STIERF ALS MARTELAAR ROND HET JAAR 250

de Areopagiet, lid van de Hoge Raad, leerling van Paulus, de eerste bisschop van Athene, uit de 1e eeuw na Christus (onze patroonheilige); 2) Dionysius, de bisschop van Korinte, actief rond 170 na Christus, en 3) Dionysius van Parijs, martelaar en meestal afgebeeld met afgehaakt hoofd in zijn handen, ± 250 na Christus. Maar oorzaak van de nodige historische verwarring ... tegen de 9e eeuw vond in Parijs een

soort upgrade van Dionysius van Parijs plaats. De Parijzenaars dichtten hun onthoofde Dionysius een nieuwe, achteraf historisch onmogelijke, dimensie toe: Dionysius van Parijs was Dionysius de Areopagiet. Door deze 'promotie' kreeg de meervoudige patroonheilige een bijzondere status. Hilduinus (775-840), abt van het beroemde Benedictijnse klooster Saint-Denis, heeft geprobeerd in zijn 'Leven van de

BOT BOUW

AL RUIM 100 JAAR TOONAANGEVEND

Eik en Linden

Ontmoetingsruimte Dionysius

Theater Cool

**Wij feliciteren de RK Parochie Heilige Dionysius
met haar 150 jarig bestaan!**

WWW.BOTBOUW.NL 072-5752700

Uw partner in installatietechniek

Pascalstraat 27
1704 RE Heerhugowaard
072 – 571 75 47

E-mail: info@benharing.nl
Website: www.benharing.nl

AL 35 JAAR EEN BEGRIP!

CENTRALE VERWARMING
KOELTECHNIEK
LICHTBEHANDELING
AIRCONDITIONING
MECHANISCHE VENTILATIE
GEBOUW BEHEERSSYSTEMEN
VLOERVERWARMING
ENERGIEBESPARENDE TECHNIEKEN
SERVICE & ONDERHOUD

heilige Dionysius' (±840) aan deze 'promotie' een 'wetenschappelijke' basis te verlenen door een fantasierijk heiligenleven vol nieuwe 'historische' gegevens te schrijven. Dionysius van Parijs zou, na zijn bekering door de apostel Paulus, bisschop van Athene zijn geworden, later naar Rome zijn gereisd, en vandaar door Paus Clemens I met zes andere bisschoppen naar Gallië gezonden om het christelijk geloof te verkondigen. Hij zou dan rond het jaar 96 de marteldood zijn gestorven tijdens de vervolgingen onder keizer Domitianus; volgens andere bronnen omstreeks het jaar 117 onder het bewind van Trajanus. Maar Erasmus (1466-1536), een Nederlandse priester, theoloog, filosoof, schrijver en humanist, verklaarde deze theorie historisch niet betrouwbaar. Zo ook deed de heilige Robertus Bellarminus (1542-1621), een Italiaanse Jezuïet, theoloog, kardinaal en kerkleraar.

PSEUDO-DIONYSIUS

Tot in de 17e eeuw is een hevige controverse geweest over het feit of Saint-Denis van Parijs nu al dan niet Dionysius de Areopagiet was, met als resultaat dat de vervalsing uit de 9e eeuw teniet werd gedaan. Wat gaf de doorslag? Het Corpus Areopagiticum! Want zo gemakkelijk als Dionysius van Parijs 'bevorderd' was tot Dionysius de Areopagiet, werd aangenomen dat hij de auteur was van het Corpus Areopagiticum. In werkelijkheid bleek het een werk te zijn van een christelijke theoloog en neoplatoons filosoof uit de 5e eeuw, die zichzelf in zijn werken voordeed als Dionysius de Areopagiet. Hij was waarschijnlijk een Syrische monnik die rond het jaar 500 in het Grieks schreef. Later is men hem Pseudo-Dionysius ('onechte Dionysius' pseudoniem: schuilnaam) gaan noemen. Onder een bekend pseudoniem publiceren was indertijd een veelvuldig voorkomend gebruik,

dat zo succesvol bleek dat Pseudo-Dionysius gedurende de Middeleeuwen en Renaissance grote invloed genoot. Vanaf de 15e eeuw echter werd sterk getwijfeld aan de identiteit van Pseudo-Dionysius. Maar de vraag blijft: waarom verborg de schrijver van het Corpus Areopagiticum zich achter dat pseudoniem en waarom werd pas na zoveel eeuwen ontdekt dat (de echte, onze) Dionysius de Areopagiet het werk niet geschreven kon hebben?

We gaan te rade bij Paus Benedictus XVI, die over dit onderwerp heeft geschreven. Waarom koos de schrijver dit pseudoniem? Er zijn twee veronderstellingen. 1) Het betreft een bewuste vervalsing waarmee hij aan zijn literaire productie een zekere meerwaarde wilde geven door zijn werken een vroegere datering (de tijd van de apostel Paulus) te geven. Een betere veronderstelling: 2) het was een daad van nederigheid. En in die zin kunnen mag het gekozen pseudoniem als een eerbetoon gezien worden aan de echte Dionysius de Areopagiet, die in feite de denkweg volgde die door de Pseudo-Dionysius is verwoord. Deze laatste is er inderdaad in geslaagd een theologie te ontwerpen die we kunnen noemen een 'bovenpersoonlijke' theologie: er is een orde/waarheid die ons draagt en die wij niet zelf maken. Zo schrijft hij in zijn Zevende Brief: "Het licht van de waarheid laat de dwalingen (o.a. het meer-goden-denkenbeeld) los en doet wat goed is schitteren". Met dit beginsel vormde hij het Griekse denken om en bracht het in relatie met het evangelie. Dit beginsel, dat hij in zijn Zevende Brief formuleerde, blijkt ook uitdrukking te zijn van een ware geest van dialoog: niet de zaken zoeken die scheiden, maar de waarheid zoeken in de Waarheid zelf. De waarheid gaat dan stralen en laat de dwalingen vallen. De

theologie van deze auteur is echt kerkelijk en kan gesitueerd worden in de 6e eeuw. Pseudo-Dionysius heeft het denken van Dionysius de Areopagiet gebruikt om de waarheid van Christus te laten zien. Zo vormde hij het meer-goden-denkenbeeld om tot een lofredde op de Schepper en op zijn schepsel. Wij ontdekken zo de wezenlijke kenmerken van zijn denken over God en de schepping. Ook het woord 'mystiek' krijgt een meer persoonlijke en innerlijke betekenis: het drukt de weg uit van de ziel naar God.

Hoe nu te kijken naar onze patroonheilige? Allereerst is het heel bijzonder, dat een lid van het hoogste rechtscollege in Athene zich als één van de weinigen door Paulus heeft laten inspireren en christen is geworden. Het was een eerste ontmoeting tussen het Griekse denken en het christelijke geloof. Dionysius wist ongetwijfeld, dat zijn positie door zijn bekering tot het christendom onder druk zou komen te staan. Hij moet dus zeer overtuigd geweest zijn van zijn keuze: een stap op de weg naar het martelaarschap. De apostel Paulus en Dionysius de Areopagiet: twee verschillende mensen, en toch één, beiden gestorven als martelaar. We zien hier heel duidelijk de kracht van door God geroepen mensen. Het is een verhouding, die deze mensen tot vrienden en vertrouwelingen van God maakt, tot medewerkers en verkondigers van eeuwige raadsbesluiten. Dionysius de Areopagiet, onze patroonheilige, heeft zich laten inspireren door Paulus, apostel van de heidenen. Zowel Paulus als Dionysius de Areopagiet hebben laten zien, dat de rede een vriend van het geloof kan zijn. Hoe actueel en hard nodig in deze tijd!

Bovenstaande tekst is een bewerking van een filosofieles, gegeven door Adriaan Rotteveel

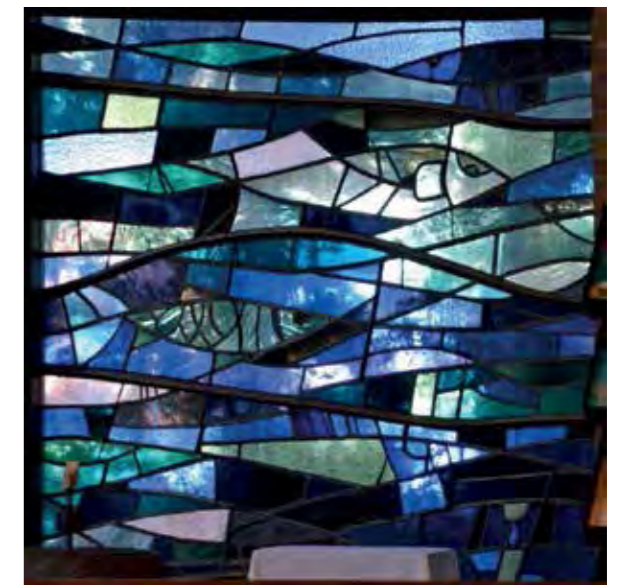
7 BIJZONDERE GLAS-IN- LOOD-RAMEN

JANNEKE VAN ZANTEN-VAN WIJK

Op de zeven glas-in-lood-ramen van onze Dionysiuskerk worden de zeven sacramenten verbeeld. Door de afwezigheid van brandschilderingen kan het zonlicht ongehinderd door de grote en kleinere gekleurde glaswanden en ramen in de kerk schijnen. Toch is geen sprake van een bonte drukke kleurenwemeling, want de kleuren zijn per raam eenvoudig gehouden. Elk raam bezit een eigen, overheersende kleur, bijvoorbeeld blauw en groen op het doopraam en het raam dat de eucharistie uitbeeldt; groen en geel op het priesterraam; wit en rood op het raam met de duif. De zeven sacramenten zijn: de doop, het vormsel, de eucharistie, de biecht (Sacrament van Boete en Verzoening), de ziekenzalving, het huwelijk en de wijding (diaken, priester en bisschop). De stijl van de serie tamelijk abstracte ramen is modern. Beïnvloeding door het kubisme blijkt uit de wijze waarop lijnen doorlopen, kleuren verspringen en vormen verstrakken. De glasscherven variëren van groot tot klein. Er zijn loodlijnen in verschillende breedtes toegepast. Ook zijn verschillende soorten glas gebruikt: van modern gemaakt antiekglas (met luchtbelletjes) tot gehamerd fabrieksglas.

De doop is het eerste sacrament dat ontvangen wordt. Het raam achter het doopvont is een rustige symfonie van blauwe en groene watergolven en vissen. Water en vis ... . Het doopwater, symbool voor het levende water, waarover Jezus spreekt tot de Samaritaanse vrouw bij de bron van Jakob (Joh. 4,10); het doopwater, waaruit we opnieuw geboren worden als kinderen van God. En de vis is een oud christelijk symbool, dat reeds werd gebruikt rond het jaar 70.

Toen al werden christenen vervolgd, soms plaatselijk, maar ook in het hele Romeinse Rijk. Er zijn verschillende beschrijvingen van martelingen bewaard gebleven, waaronder kruisigingen en terechtstellingen die eindigden in arena's te midden van wilde dieren. De vis was in die turbulente tijd voor christenen een veilig herkenningsteken: een symbool dat tot de verbeelding sprak. De vis op zichzelf was niet veelzeggend, maar het ging om de betekenis van de letters van het woord 'vis'. In die tijd was Grieks de wereldtaal. In de politiek overheerste de Romeinse (Latijnse) denkwijze, in de cultuur de Griekse. Het Griekse woord voor vis is 'ichthus'. In dit woord zijn de beginletters verborgen van enkele namen

Ga voor zekerheid
Ga voor een
gecertificeerde
installateur

U heeft
al service &
onderhoud vanaf
€ 6,10*
per maand.

Een goed onderhouden cv-ketel, wel zo veilig!

- Uw installateur altijd dichtbij
- Geen voorrijkosten bij storingen
- 24/7 storingsdienst
- 2-jaarlijks onderhoud

INSTALCENTER

De Goede
Verwarming

InstalCenter De Goede Verwarming
W.M. Dudokweg 6 - 1703 DB Heerhugowaard - 072-5722749
www.degoedeverwarming.nl

Altijd deskundig. Altijd dichtbij.

*Vraag naar de voorwaarden in de winkel

VREEKER BEGRAAFPLAATSSERVICE

Met zorg betrokken

T: 0228 544 484 | www.begraafplaatservice.nl

VREEKER BESTRATING & GROEN

Bijzonder groen met een creatief tintje

T: 0228 544 484 | www.bestratingengroen.nl

Jan Reek
natuursteen

Al ruim 120 jaar
een kei
in natuursteen

0229-210341
www.janreek.nl

en titels van Jezus: Iesous CHristos THEou Uios Soter. I = Iesous = Jezus; CH = CHristos = Christus; TH = THEou = van God; U = Uios = Zoon; S = Soter = Verlosser. Jezus Christus, Zoon van God, Verlosser. Daar ging en gaat het om!
De vis was als het ware een getekend wachtwoord. Wie de vis tekende, was christen! Men wist dat de tekenaar geloofde in Jezus Christus als Verlosser van de mensen. De vis staat dus in verband met de doop, maar ook met de wonderbare visvangst, met de vijf broden en twee vissen van de wonderbare broodvermenigvuldiging, met die apostelen die vissers waren vóórdat Jezus hen riep. In de catacomben in Rome, waar de vervolgte christenen destijds schuilden, is het ichthussteken meerdere keren ontdekt. Tegenwoordig is de ichthusvis vaak te zien op auto's, als sieraad en zelfs als tatoeage.

Op de ramen aan de zuidzijde van de kerk worden vier sacramenten uitgebeeld. Van links naar rechts: de eucharistie, de wijding (bisschop, priester, diaken), het huwelijk en vormsel.

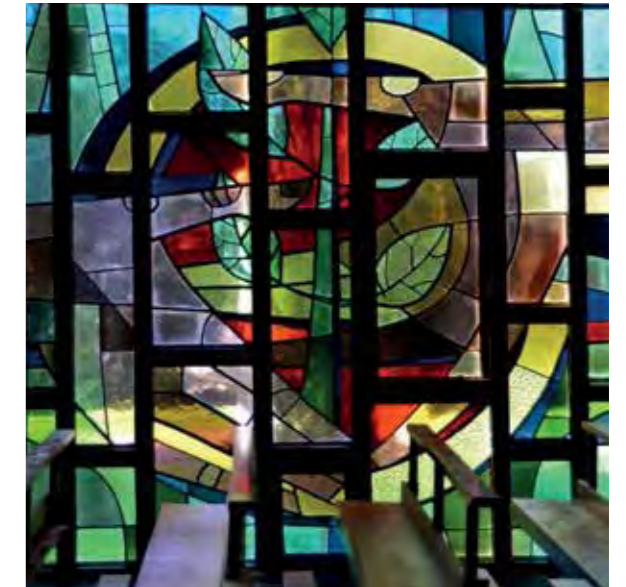
De eucharistie is uitgebeeld op het raam links. De grote druiventros in het midden is traditiegetrouw het symbool voor de wijn. De vijf rode vormen in de tros stellen de vijf wonden van Christus voor. Links en rechts naast de tros groeien groene en gele korenaren, symbool voor het brood. De wijn en het brood van de eucharistie. Achter de druiventros is over het hele raam, het kruis te onderscheiden, met links en rechts uitgespreid de armen en handen van Christus met de (rode) wonden van de nagels. De cirkels bovenin staan voor de zon, maan en sterren (dag en nacht). De eucharistie wordt wereldwijd dagelijks gevierd: hier is het dag maar elders nacht.

Het raam daarnaast laat de priesterwijding zien en het priesterschap. In het midden staat een kelk, het bovenste gedeelte is goudgeel van kleur. Onder in de kelk is de kleur rood: de wijn, het Bloed van Christus. Boven op de kelk ligt een pateen (Latijn: patina = schotel, gewijde gouden of vergulde schaal) waarop, tijdens de heilige Mis, de hostie wordt neergelegd. En boven de pateen is een hostie met kruis zichtbaar. De goudgele cirkel rondom staat voor de monstrans, waarin de hostie, het Lichaam van Christus, wordt getoond. De handen met de witte kruisjes, links en rechts, zijn de gezalfde handen van de priester. En de witte golvende lijn met het gele kruisje in het midden is de stola van de priester. De stola is het teken van het kruis van Christus, dat Hij op zijn schouders heeft gedragen en behoort tot liturgische kleding. Een priester draagt de stola anders dan een diaken. De verschillen in kledij zijn subtiel, maar wel wezenlijk en vol betekenis. Let u maar eens op, of vraagt u maar ... onze parochie is immers een priester en diaken rijk.

Op het huwelijksraam zien we in het midden twee handen: de handen van een man en vrouw. De handen 'ontmoeten' elkaar; uit deze ontmoeting verschijnt een boompje: symbool van nieuw leven. De kleur rood rond het boompje heeft een betekenis: bij het leven horen, behalve liefde en vreugde, ook verdriet en pijn. Het is niet anders: liefde kóst iets. Niet zomaar wordt immers trouw beloofd in goede en slechte dagen, in gezondheid en ziekte, in rijkdom en armoede. De gouden cirkel om de handen staat voor de huwelijksring. En binnen de trouwring is een hart te onderscheiden.

Het raam rechts aan de zuidwand vertelt de toeschouwer over het Sacrament van het Vormsel. De duif, met een aureool, is van oudsher symbool van de heilige Geest. Toen Johannes de Doper Jezus doopte in de Jordaan "ging de hemel open en de Geest daalde als een duif op Hem neer en een stem uit de hemel sprak: Dit is mijn Zoon, mijn veelgeliefde, in wie Ik welbehagen heb" (Mt. 3,13-17). Op schilderijen en andere afbeeldingen van de Boodschap van de engel Gabriël aan Maria is ook vaker een duif te zien. Gabriël meldde Maria immers: "De heilige Geest zal over u komen". De rode vlammen zijn de tongen van vuur, die boven de hoofden van de apostelen verschenen bij de komst van de heilige Geest tijdens het eerste Pinksterfeest dat plaatsvond in Jeruzalem. De 'missie' begon: wereldwijd moest het woord van God verkondigd en gehoord worden. Het Christendom werd langzaam maar zeker 'onder auspiciën van' van de heilige Geest een 'volwassen' geloof. En dat is ook de kracht van het Sacrament van het Vormsel: de heilige Geest leidt, wie zich openstelt, op de weg naar volwassenheid in alle opzichten.

Kijkend naar het (rechter)raam van het Sacrament van de Zieken, aan de noordkant van de kerk, zien we een ram dat vastzit in een doornstruik: een verwijzing naar het verhaal van Abraham die door God op de proef werd gesteld (Gen. 22,1-19). God vroeg Abraham zijn zoon Isaak als brandoffer op te dragen. Abraham wilde God alles geven: zijn liefste bezit (zijn zoon Isaak) wilde hij Hem niet weigeren. Die bereidwilligheid was God welgevallig en genoeg. En terstond sprak een stem uit de hemel en bemerkte Abraham ter plekke in het struikgewas een ram, dat hij als offer opdroeg in plaats van Isaak. Om het wollige van de ram tot uitdrukking te brengen, is hier en daar gebruik gemaakt van gehamerd glas. "De ram, die in plaats van Isaak geofferd wordt, is een beeld van Christus, die eveneens in plaats van anderen geofferd wordt. De doornstruik waarin het dier met de horens verward is, is de doornenkroon, de horens waaraan het hangt, verbeelden het kruis. Deze symboliek gaat terug op de Kerkvaders. Het offer van Abraham zal in de oudchristelijke kunst gewoonlijk de betekenis hebben van de verlossing van de ziel". (J.J.M. Timmers, Christelijke symboliek, 66). Vandaar de afbeelding op het raam dat het Sacrament van de Zieken uitbeeldt.

1987

www.josrood.nl

lekkere bakker
JOS ROOD

JOS ROOD BAKT AL
30
JAAR

2017

**JAARMARKT-
AANBIEDING**

Tompoucen

5 stuks
van 10.50
voor...

7.50

Juwelier Sjaak Knijn

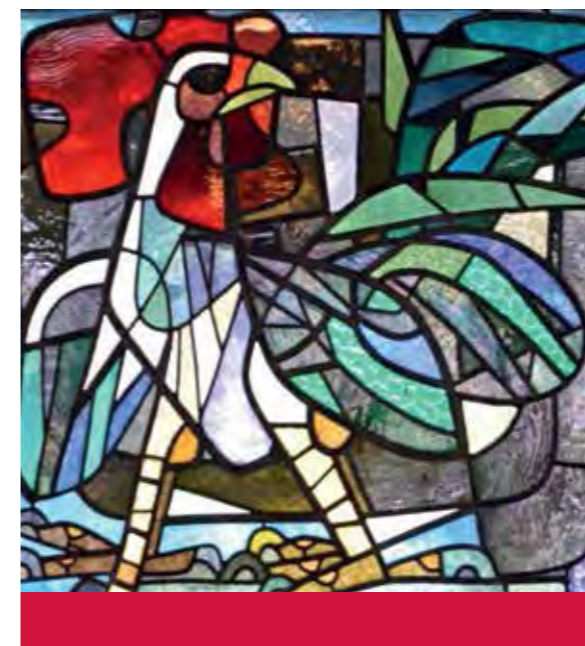
- ◆ Eigen reparatie atelier
- ◆ Eigen merk Albino Trouwringen
- ◆ Inleveren oud goud en zilver
- ◆ Grote collectie sieraden en horloges

Graag tot ziens in de winkel!

Middenweg 192 Heerhugowaard 072-5710126
info@albino.nl www.albino.nl

1867-2017

Het raam met de haan en rode kam en grote klauwen staat voor het Sacrament van Boete en Verzoening, de biecht. De haan kraaide, volgens Jezus' voorspelling, nadat Petrus Hem drie keer verloochend had: "Ik ken die man niet!" Heel mooi is dat Jezus, eenmaal verzezen, drie maal (plechtig) aan Petrus vroeg: "Simon, zoon van Johannes, hebt ge Mij meer lief dan dezen?" Petrus werd bedroefd, staat geschreven,

hij herinnerde zich natuurlijk zijn drievoudig verraad. Maar de Heer vertrouwt Petrus zijn hele kudde toe. Hij wordt door Jezus gekozen tot eerste opperherder, eerste Paus. De meeste mensen zouden iemand die hen drie keer verloochend heeft, in de steek gelaten, geen enkele kans meer geven. Hoe, heel gelukkig, anders is God dan mensen!

De kunstenaar: Levinus Tollenaar (1918-1970)

Glas-in-lood is één van de vele materialen waarmee de Haarlemse kunstenaar Levinus (Levien) Tollenaar zich bezighield. In Haarlem en omgeving, maar ook elders in NoordHolland, tonen zijn forse reliëfs in natuursteen, baksteen, keramiek of glas, maar ook wandschilderingen en olieverfschilderijen zijn veelzijdigheid als kunstenaar. Afkomstig uit een kinderrijk arbeidersgezin mocht hij wel naar de HBS, waar hij in 1937 zijn diploma behaalde. In de jaren die volgden, ontwikkelde hij zijn artistieke kennis van diverse technieken en materialen. Hij vond werk in de reclame, hielp met het produceren van gipsbeelden en bij het bekende Haarlemse glasatelier van Frans Balendong leerde hij de glas-in-lood-techniek. Daarnaast gaf hij les in creatieve vakken aan de Kennemer Streekschool voor kleuterleidsters en werkte als journalist beeldende kunst voor de Nieuwe Haarlemse Courant, De Tijd en de Maasbode. Zijn voorkeur ging uit naar het werken met natuursteen, baksteen of keramiek. Hij wisselde dit af met wandschilderingen (1948), nog te zien in de huidige Italiaanse IJssalon Garrone en in een huisartsenpraktijk aan de Van Eedenstraat, beide in Haarlem. In 1956 vervaardigde Tollenaar kolossaal grote natuursteenmozaïeken voor de gymzaal in het Wim Gertenbach College te Zandvoort (230 x 700 cm) en in het tehuis Sint Jacob in De Hout te Haarlem (1961). Van grote afmetingen zijn ook de baksteenreliëfs aldaar aan de Paul Krugerkade (1963), aan de LTS St. Petrus en in het voormalige VVVKantoor te Haarlem. Vermeldenswaard zijn het reliëf voor een kleuterschool in Pijnacker en het natuursteenmozaïek (1964) aan het voormalige Politiebureau in IJmuiden. Van het werk van Tollenaar zijn niet veel glasobjecten overgebleven. Bekend zijn de kleine glas-in-lood-ramen in de pastorie naast de Onze Lieve Vrouw Onbevlekt Ontvangenkerk te Overveen, als vroeg werk uit 1948. Andere glaskunstwerken met de appliquétechniek, gecombineerd met figuren gezandstraald in glas, zijn verdwenen. De ramen in onze Dionysiuskerk (1963-1964) kunnen daarom uniek genoemd worden, zeker wat betreft het werk van Levinus Tollenaar.

Met toestemming overgenomen uit 'De Overhaal' (2016), Historisch magazine Heerhugowaard een uitgave van de Stichting Historisch Heerhugowaard (historischheerhugowaard.com); met speciale parochie-toevoegingen van de redactie.

Een rondleiding in onze kerk is een interessante activiteit voor een Familiedag, een school, een bijeenkomst met vrienden. Er zijn wetenswaardigheden te zien en horen. Spreek af! 072 57 11 292 (pastorie)

DE HELPENDE HAND BIJ ELKE KLUS

KASTEN OP MAAT

BINNEN- EN BUITENDEUREN

LAMINAAT- EN PVC VLOEREN

BINNEN- EN BUITENZONWERING

HORREN OP MAAT

HEERHUGOWAARD.MULTIMATE.NL

Het grote DRIELUIK

Het grote drieluik achter het altaar is een blikvanger bij binnenkomst. Het trekt meteen de aandacht. Toen ik al weer langer geleden in Heerhugowaard kwam wonen, vond ik het steeds mooier en zag er elke keer ook meer in. Zo werd ik nieuwsgierig naar het ontstaan van het drieluik. Als ik hier en daar eens informeerde, wisten weinig mensen me iets te vertellen. Wél kreeg ik te horen, dat het lang geleden gemaakt was door parochianen, onder leiding van een kunstenaar. Na wat speurwerk kreeg ik het werkrooster met de namen van alle betrokkenen (sommigen zijn niet meer in ons midden): Ans de Boer (ontwerpster), Emma Bakker-Wever, Annie Bankras-de Bruin, Gré Bes-Mak, Wil van Dam-Duin, Jo Deen-Koomen, Wietske Gerritsma-Andringa, To de Jong-Kaptein, Tiny de Jong-de Wit, Geer Konijn-Kruizer, Toos Korver-Poland, Riet de Lange-de Boer, Alie Luken-Kok, Ans Meester-de Weers, Truus Mol-Hoogendijk, Angela Nolden, Truus Noordeloos-Mol, Cobie Witters, Truus Scholten-Schuit, Nel Schotten-Bleeker, Bets Schouten-Blokdijk, Ans Wegdam-Klaver, Tiny Winter-Wijbenga.

Agaath Laken-van Stein

In die tijd was in onze parochie Theo Windt, een Franciscaan, pastoor. Hij vroeg Ans de Boer, een naaldkunstenaar, voor de grote muur achter het altaar een wandkleed te ontwerpen, geïnspireerd op het Zonnelied van Sint Franciscus. In de wintermaanden van 1980-1981 hebben vier ploegen van zes dames elke week gehandwerkt, onder leiding van twee 'Ansen': Ans de Boer en Ans Wegdam-Klaver, een lerares naaldvakken. Zij zorgden dat de nodige materialen werden ingekocht, de stoffen in sjablonen geknipt konden worden en begeleidden de dames bij het verwerken van de materialen. De meeste handwerksters waren lid van het KVG, dat helaas na 65 jaar met pensioen gaat (woensdag 20 september om 09.30 uur is de afscheidsviering in onze kerk). Bij het werken op die enorme doeken moesten de nodige technische problemen overwonnen worden. De doeken werden op houten lijsten gespannen. Er werd gewerkt in de sacristie en in de kerk, waar het doek over de eerste banken werd gelegd of soms tegen banken werd gezet. Aan twee kanten werd geregen, genaaid en geborduurd.

Soms zat iemand ónder het geheel om de naald naar boven te steken, terwijl een ander de naald erdoor trok en weer terug stak. Het was een reuzeklus, die grotendeels staande en gebukt gedaan moest worden. Alleen dicht bij het drieluik is te zien, dat veel prachtige siersteken zijn gebruikt om de verschillende onderdelen vast te zetten. Daarbij moest ook gezorgd worden, dat alles mooi aansloot en goed gespannen was. Er kwam veel vakvrouwschap bij kijken. En ook veel geduld. Voor al dat precisiewerk waren zelfs wel eens kromme naalden nodig! De grote lappen satijn zijn dus gespannen om stevige brede lijsten, die de achtergrond vormen van egaal beige waarop de vormen (voor de afbeeldingen aangebracht) geappliqueerd werden met rijgsteken, stiksteken en zoomsteken en vooral met diverse siersteken. Daarbij werd in harmoniserende kleuren borduurzijde gebruikt, soms in bundels tegelijk. Een inspannende klus, die desondanks met de nodige gezelligheid in de wintermaanden van 1980-1981 werd geklaard. Ja, af en toe moest ook wel eens een stuk worden

Multivlaai Middenwaard verwent elk moment....

Bij inlevering van deze advertentie **10 % korting** op een vlaai of taart naar keuze !

Middenwaard 52

Tel. 072 5725632

heerhugowaard@multivlaai.nl

*Uit eten
wordt al leuker!!*

Middenweg 200 B Heerhugowaard
072-5349202 • www.dekolonistheerhugowaard.nl

**VOOR SNELLE REPARATIE
BEL KOOS ROOD
072-5712121**

Witgoed specialist
KOOSROOD

- ▶ **Vakkundig advies**
- ▶ **Complete (inbouw) oplossingen**
- ▶ **Vanzelfsprekende service**
- ▶ **Duurzame kwaliteit**
- ▶ **Betrouwbare reparatie**

Middenweg 231
1701 GC Heerhugowaard
info@koosrood.nl

WWW.KOOSROOD.NL

uitgehaald, maar alle handwerksters kwamen wekelijks toch graag bijeen om de doeken verder te laten 'groeien'. Tenslotte nam ieder, als huiswerk, een lapje stof mee om de eigen naam erop te borduren. Die lapjes zijn aan de achterkant van het wandkleed bevestigd. Uiteindelijk konden de drie delen in maart 1981 worden opgehangen, waarvoor de firma Bot zorg heeft gedragen. Om elk deel kwam een bescheiden houten lijst en het geheel werd op houten frames, ongeveer tien centimeter van de muur, bevestigd. In al die jaren is het niet schoongemaakt en toch is het nog steeds een stralend geheel. Uit de achtergrond komt, in donkere banen, de ruimte en de scheiding van dag en nacht. Die achtergrondkleur wordt aan de onderkant tot 'aarde', waar vruchten en mensen vorm krijgen. Lange tijd heb ik gedacht aan een duiding van brood en (de druiven) wijn, maar dat is niet zo. Geen brood, maar symbolen voor mensen, gekleurd en blank. Heel de schepping tussen oerruimte en mensen is verbeeld. De verschillende af- en uitbeeldingen zijn grotendeels abstract, zodat er ruimte is voor eigen ideeën-vulling, maar deels ook min-

der abstract, wat de nodige houvast geeft. Het drieluik doet me wel wat. Ik werd en word getroffen door de ruimte en beweging in het geheel. Uit het linkerpaneel lijkt een wind te waaien via het middendeel en daaruit omhoog zwieren de maan en de sterren; daaronder stroomt golvend water, levengevend, over de aarde. Een gouden draad ondersteunt de beweging omhoog. Dat doet denken aan het scheppingsverhaal, waarin wordt verteld hoe Gods Geest over de wateren zweefde en hoe alles uit zijn hand is voortgekomen, door Hem is beademd en hoe Hij nog steeds doorwerkt. Daarbij kan zoveel overdacht worden! Die ruimte en bewegingen geven een gevoel van vrijheid. In alles wat de mens nodig heeft, is voorzien. Dat doet beseffen welk geweldig geschenk het leven is. Ik kan me voorstellen, dat de heilige Franciscus van Assisi zijn 'Zonnelied' zong uit dankbaarheid.

Op de officiële uitnodiging staat: 'Op vrijdag 27 maart om 19.30 uur gaat het gebeuren! Na een lange tijd van intensief samenwerken, nodigen wij u uit tot het bijwonen van een culturele manifestatie in de H. Dionysiuskerk

aan de Middenweg te Heerhugowaard. Naast de inwijding van ons gerestaureerde orgel zal het voltooide wandkleed getoond worden, dat bestaat uit drie panelen, elk twee meter breed en drie meter hoog, ontworpen door Ans de Boer. Zij werd geïnspireerd door het scheppingsverhaal van de heilige Franciscus, vertolkt in het 'Zonnelied'. Met een enthousiaste groep medewerksters werd maandenlang aan de uitvoering van dit ontwerp gewerkt. De muzikale omlijsting, een clavecimbel/orgelconcert, wordt geheel verzorgd door onze organist Nico A. Jansen. Het programma luidt als volgt: Opening door Theo Windt' (...). Een verkorte tekst van het Zonnelied is te lezen op de achterkant van de uitnodiging. De heilige Franciscus, kunnen we hem de eigenlijke 'ontwerper' van ons drieluik noemen? Volgens de traditie (met een kleine t) is hij de designer van de eerste kerststal!

Bovenstaande tekst is een bewerking van eerder in Dionysius in Beeld (2010-2011) verschenen artikelen.

PRIESTERZONEN

die in de R.K. Parochie van de H. Dionysius hun Eerste plechtige heilige Mis hebben opgedragen

'Priesterzonen' van onze parochie zijn (meestal) priesters die in onze parochie zijn geboren én in onze parochie hun Eerste heilige Mis hebben opgedragen. Hun namen (zie ook onder) staan op een gedenkplaat (als u de kerk verlaat door de hoofdingang, links op de muur tussen de houten deuren en de glazen deuren van de Mariakapel. Renate Dekker, een nicht van Pater Jan Dekker, heeft onderzoek gedaan en een heel wetenswaardig tekstboekje, met korte levensbeschrijving en foto van elke Priesterzoon, samengesteld. Een lijst van religieuzen uit onze parochie en een bibliografie (voor zover bekend tijdens het samenstellen) is opgenomen na Don Eduard Moltzer, de huidige laatste Priesterzoon. En in het archief van onze parochie vindt u allerlei informatie, zoals bidprentjes, uittreksels van bevolkingsregisters, brieven, artikelen uit kranten en De Overhaal, en meer foto's, die betrekking hebben op de Priesterzonen van onze parochie.

Op zondag 8 oktober wordt, na de viering, de gedenkplaat gezegend door Mgr. Jan W.M. Hendriks, onze hulpbisschop. De tekstboekjes zijn te koop voor € 2,- per stuk in de kerk en/of pastorie.

Pastoor Cornelis Wijnker	1904
Mgr. Jos Wester	1919
Mgr. Cornelis Klaver	1932
Pater Theodorus van Diepen	1933
Pater Athanaas Johan van Diepen	1933
Rector Petrus Johannes van Stralen	1939
Pater Siem Smit	1939
Pastoor Cornelis Bakker	1941
Pater Jan Oudhuis	1944
Pater Jac. van Schagen	1946
Pater Siem Schilder	1953
Pater Piet Kok	1957
Pater Jan Smit	1957
Pater Jan Dekker	1958
Padre Luis Weel	1966
Prof. Cornelis Johannes van Stralen	1967
Don Eduard Moltzer	1992

Priesterzonen die in de R.K. Parochie van de H. Dionysius hun Eerste plechtige heilige Mis hebben opgedragen

Pastoor Cornelis Wijnker	1904
Mgr. Jos Wester	1919
Mgr. Cornelis Klaver	1932
Pater Theodorus van Diepen	1933
Pater Athanaas Johan van Diepen	1933
Rector Petrus Johannes van Stralen	1939
Pater Siem Smit	1939
Pastoor Cornelis Bakker	1941
Pater Jan Oudhuis	1944
Pater Jac. van Schagen	1946
Pater Siem Schilder	1953
Pater Piet Kok	1957
Pater Jan Smit	1957
Pater Jan Dekker	1958
Padre Luis Weel	1966
Prof. Dr. Cornelis Johannes van Stralen	1967
Don Eduard Moltzer	1992

7 juli 1957 60 jaar priester 7 juli 2017

FATHER JAAP BORST MHM

LEO BORST

Zestig jaar priester: ook een groot jubileum! Tien jaar geleden vierden wij, de familie, vrienden, de parochie en vele anderen, zijn 50-jarig priesterjubileum. Hij was toen zelf aanwezig, maar bij dit jubileum niet.

Na zijn wijding in 1957 en de daarop volgende studie in Cambridge werd hij in 1963 benoemd in de Kashmirvallei op 1500 m. hoogte in het Himalayagebergte. De ±5,5 miljoen inwoners zijn grotendeels moslim. Er kwam in 2012 een valse beschuldiging dat geld werd gegeven als leerlingen van scholen zich bekeerden. Een Anglicaanse priester heeft zes weken vastgezeten en is met zijn gezin weggegaan. Na rechtszaken en een onderzoekscommissie uit New Delhi werd de aanklacht ongegrond verklaard. Pater Jaap meldde zich niet op het politiebureau en verbleef op een geheim adres. Een reisvisum betekende: hij mocht het land wel uit, maar niet meer in. En al doet het hem veel pijn, hij wil in zijn tweede vaderland blijven tot de Heer hem roept.

En hij rentenierde verder? Zeker niet. Hij is sterk betrokken bij een door hem in 1997 gestichte school in Pulwama (een stadje met 40.000 inwoners op 30 km van de hoofdstad Srinagar), inmiddels een grote school: tien leerjaren tot aan universitair niveau. En iedere schooldag reist hij dus van Srinagar naar Pulwama, samen met directeur Zuster Veronica, en enkele leerkrachten van

de school. De omstandigheden zijn zwaar. Het vorige schoolgebouw, even buiten de stad, werd in 2006 aangevallen door een grote groep jongeren. De schade bleef beperkt. Enkele jaren daarna is de hele school afgebrand, aangestoken door jongeren. Sindsdien verblijft men in twee gebouwen, op 300 meter van elkaar, dicht bij de binnenstad. Er is al grond verworven voor nieuwbouw, maar de aanvang van de bouw is door de onrust in de vallei, waarover hierna meer, vooruit geschoven.

In mei 2016 kwam een 22-jarige rebellenleider bij een vuurgevecht om het leven en sindsdien is het héél onrustig in de vallei. Vele doden, honderden gewonden. Alle scholen moesten van mei tot medio december gesloten blijven. Nog niet zo heel lang geleden werd een militaire kazerne binnengedrongen: zeventien militairen werden gedood, evenals enkele daders. In het laatste telefonische contact antwoordde pater Jaap op de vraag hoe het met hem ging: "Goed: de laatste jaarlijkse medische controle kwam ik goed door, en ik woon hier beschermd". En: "Maar we gaan door". Het gebouw waarin hij woont, staat in een rustig deel van de hoofdstad, dichtbij een militair kampement! Deze keer dus geen grote festiviteiten in Heerhugowaard rond het diamanten jubileum zonder de jubilaris in ons midden. Wij, de broers en zussen hebben 7 juli j.l. een familiedag georganiseerd. En tijdens de Hoogmis op 9 juli hebben we speciaal gebeden om zegen voor de jubilaris en zijn werk in de Kashmirvallei. En God bedankt voor Father Jaap Borst MHM.

Jos Kamp Assurantiën b.v.

RegioBank
Zelfstandig Adviseur

Adfiz
Adviseurs in Financiële Zekerheid

Adviseurs:
Jos Kamp
René Dudink

Onafhankelijk financieel adviesbureau

- Alle verzekeringen
- Financieringen
- Hypotheken
- Pensioenen
- Financiële planning
- Bemiddeling onroerend goed
- Bankzaken

"Voorsprong door service"

Jos Kamp Assurantiën BV
Middenweg 200
1701 GG Heerhugowaard
tel. (072) 571 12 84
www.joskamp.nl
info@joskamp.nl

realiseren van comfort

Handelsstraat 4 1704 AB Heerhugowaard T 072 57 17 777
info@floris-comfort.nl www.floris-comfort.nl

- Verwarmen
- Koelen
- Ventileren
- Solatube
- Zonnepanelen
- Warmtepomp
- Sanitair
- Zinkwerk
- Dakwerk

PASTOORS PLOEGDEN OP GODS AKKER

HENK EN TINIE KAUW-LAURENT

We kijken terug in de geschiedenis van de nu 150-jarige Dionysiusparochie. Vooral naar het grote belang van de Pastoors Th.P. van Swieten en Th.A.L.H. Sprenger voor het katholiek onderwijs in onze parochie. Na de tijd van de Reformatie volgde de komst van de Franse overheersing in 1795. De 'Scheiding van Kerk en Staat' werd een feit en daarmee kwam een einde aan de illegale status van de Katholieke Kerk in ons land. En met de komst van de Grondwet van Thorbecke in 1848 werd ook een wens vervuld: 'Vrijheid van godsdienst voor iedereen'.

Vijf jaar daarna (1853) werd door het Bestuur van Rooms-Katholieke Kerk vanuit Rome het Episcopaat ingesteld, dat betekende het herstel van de Bisschoppelijke Hiërarchie. Met dit herstel werd Nederland een Kerkprovincie met vijf bisdommen. Utrecht werd daarbij gekozen als zetel voor de Aartsbisschop. Vanaf dat moment is men druk bezig met de opbouw van de Kerkprovincie,

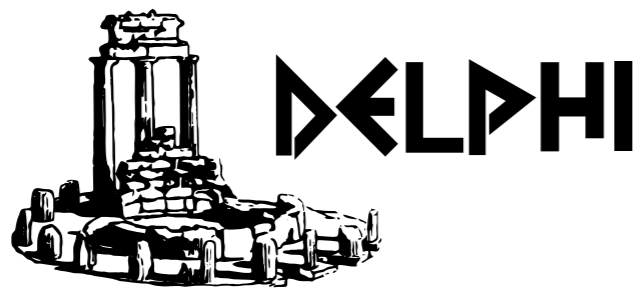
maar nog niet met het onderwijs. Dat veranderde na de encycliek Quanta Cura ('Met hoeveel zorg' 1864), waarin Paus Pius IX opriep om voor eigen onderwijs te zorgen. Op alle fronten moest Katholiek Nederland aan de eigen opbouw werken. Het Kerkbestuur van onze Dionysiusparochie, opgericht in 1867, werd ook met deze taak belast. Allereerst werd een prachtige kerk gebouwd (1869), maar er was zeker al aandacht

voor een, op een later tijdstip te bouwen, eigen katholieke lagere school. In de polder Heerhugowaard bestonden in die tijd vier openbare lagere scholen, zonder naam, gewoon nummer I, II, III en IV. School I stond in 't Kruis, school II in Heerhugowaard-Zuid (nu centrum Lindelaan), school III in De Noord en als laatste school IV in Veenhuizen. Op 1 juni 1905 werden onder leiding van Pastoor Th.P. van Swieten

U kunt heerlijk grieks eten in het grieks specialiteiten restaurant

Tevens kunt u gerechten meenemen
Ook zijn er cadeaubonnen verkrijgbaar

Middenweg 202 1701 GG Heerhugowaard Tel. 072 5747101
iakowis@kpnmail.nl www.delphirestaurant.nl

Garage van den Berg

Verkoop van nieuwe en gebruikte auto's
en onderhoud van alle merken

- 35 jaar ervaring
- apk keuring benzine, diesel en hybride auto's
- schadeherstel
- storingsdiagnose
- banden, uitlijnen
- airco service
- uitlaatservice
- gratis haal- en brengservice

Stevinstraat 1a
1704 RN Heerhugowaard
Tel. 072 5713842
www.garagevandenbergnl

en vele
andere ...

JG Johan Griffioen

Brillen en Contactlenzen

www.johangriffioen.nl

Brandpunt 66 - 1705 SK Heerhugowaard

072 - 5710949 info@johangriffioen.nl

Stad van de zon - gratis parkeren

plannen beraamd om tot een stichting van een R.K. Bijzondere Lagere School te komen. In 1911 werd de school aanbesteed en op 15 juli 1912 in gebruik genomen. Het Parochiebestuur werd tevens Schoolbestuur onder het pastoraat en voorzitterschap van Pastoor van Swieten. De vier openbare lagere scholen in de polder raakten een groot aantal leerlingen kwijt. Op de nieuwe R.K. Bijzondere Lagere School, met de naam 'School van het Goddelijk Kind', zaten jongens en meisjes bij elkaar in de klas.

Na 35 jaar (in 1947) zou daar verandering in komen. Hiervoor zorgde, de op 28 april 1944 in de Dionysiusparochie benoemde, Pastoor Th.A.L.H. Sprenger. Direct na zijn aantreden zag hij de grote nood bij de huisvesting van de kinderen van de fröbel- en lagere school. Vanaf dat moment zette hij zich in om een aparte lagere school voor meisjes te stichten. Door het grote aantal leerlingen per klas was de School van het Goddelijk Kind te klein geworden. De school had zeven klaslokalen en acht leerkrachten, zodat één klas elders ondergebracht moest worden. Naast een nieuwe lagere school voor meisjes wilde hij ook een bewaarschool en een naaischool stichten. Pastoor Sprenger zocht halverwege 1944 contact met de Zusters Franciscanessen van Oudenbosch (eigenlijke naam: Franciscanessen van St. Anna). Uit de briefwisseling van Pastoor Sprenger blijkt dat het contact heel moeizaam verliep vanwege de oorlogssituatie ofwel, zoals hij dat in zijn brieven duidde, de "tijdsomstandigheden". In één van zijn brieven schrijft hij aan de Eerwaarde Overste in Oudenbosch: "Ik heb mij op het standpunt gesteld, vrouwelijke religieuzen móeten hier komen, kost wat het kost. De Congregatie die hier begint, zal er geen spijt van hebben". Ook prijst hij in die brief de parochie aan: "Het is hier een mooie parochie, godsdienstig,

bloeiend, groeiend kindertal, uitstekende vrouwelijke jeugd. Verschillende roepingen bij de meisjes, uitstekende meisjescongregaties". De huisvesting kwam ook aan de orde. Het was de bedoeling, dat de zusters voorlopig zouden wonen in de schoolmeesterwoning naast de school aan de Hondenweg, nu Van Veenweg. Maar eerst moest de hoofdmeester verhuizen, die genoeg nam met een kleinere woning. Echter, een woning was zomaar niet beschikbaar in oorlogstijd. Pastoor Sprenger besloot deze lange brief met het volgende detail: "Nog mag ik opmerken dat het levensonderhoud hier geen vraagstuk is. Het is hier een plattelandsbevolking met gemengde bedrijven en de parochianen zouden niet willen, dat er door de zusters narigheid geleden wordt". De briefwisseling stopt met een laatste brief van 13 september 1944 waarin staat dat het Kerkbestuur/Schoolbestuur in beginsel akkoord gaat met de plannen tot vestiging en stichting van een nederzetting van de congregatie van de zusters tegen september 1945.

Na deze brief werd het contact voor lange tijd onderbroken. Het oorlogsfront naderde Oudenbosch; na 30 oktober 1944 lag Oudenbosch in bevrijd gebied. Het eerste contact was een briefkaart die Pastoor Sprenger schreef op 30 mei 1945. Ruim zeven maanden waren intussen verlopen na de laatste briefwisseling. "Per brief corresponderen gaat nog niet. Zo wend ik mij tot u of uw plaatsvervangster met een teken van leven, nadat ik van de Overste uit Heiloo vernam, dat in Oudenbosch alles wel is". Ook vroeg Pastoor Sprenger of zijn laatste brief van 13 september 1944 ontvangen was. Verder: "Er is kans dat het hoofd van de school een nieuw huis kan betrekken, dan is er voor de zusters een zeer

goed huis ter beschikking". Hij besloot deze briefkaart: "Alles is hier gespaard gebleven. Geen slachtoffers onder de jeugd".

Pastoor Sprenger ontving een op 13 juni 1945 gedateerde brief van de Eerwaarde Zuster Mère Theresia. "U Eerwaarde is er dus, evenals wij, ook gelukkig doorgekomen. Ja, daar mogen wij O.L. Heer dankbaar voor zijn. Zouden wij van u mogen vernemen, of de mogelijkheid bestaat naar u toe te komen? Maar als er in Holland geen treinen rijden, zal een reis naar het noorden niet kunnen doorgaan. En voor een autotocht zullen we geen benzine kunnen krijgen". In de brief van 25 juli 1945 uit Oudenbosch kwam de definitieve toezegging, dat vier zusters naar Heerhugowaard zouden komen en één onderwijzeres. Een zuster voor de huishouding, twee zusters voor de naaischool en één zuster voor de bewaarschool.

De Pastoor en het Kerkbestuur/Schoolbestuur deden alle moeite, nu de zusters zouden komen, om huisvesting te vinden voor de scholen om alle leerlingen onder te brengen. Het Patronaatgebouw werd tijdelijk naaischool. Voor de meisjes moesten nog twee klaslokalen gevonden worden. Eén lokaal op de zolder van het warenhuis van Adriaan Breed en het andere lokaal in het café van H. Veenboer, de bewaarschool voorlopig in een gebouwtje aan de Nieuweweg (nu de Sportlaan). De Eerwaarde Zusters konden nu werkelijk vanaf september 1945 aan de slag met het zo gewenste meisjesonderwijs in onze parochie. Het Kerkbestuur/Schoolbestuur ging door; plannen werden gemaakt voor de bouw van een zusterhuis, een meisjesschool, een bewaarschool en een school voor het Voortgezet Gewoon Lager Onderwijs (VGLLO). En dat allemaal op eigen grond van de kerk.

Pastoor Sprenger zette door en alle plannen werden werkelijkheid.

De nieuwe meisjesschool, het 'Onbevlekt Hart van Maria', werd op woensdag 20 april 1949 plechtig ingewijd. Dat moet een blijde dag zijn geweest voor Pastoor Sprenger. De R.K. Centrale VGLO-school met de naam 'H. Petrus Canisius' werd geopend met een gezongen heilige Mis op vrijdagmorgen 13 oktober

1953 om 08.00 uur. Tenslotte: het zusterhuis, de kapel en naaischool werden ingezegend begin april 1953. Veel parochianen kunnen nu nog verhalen vertellen over hun schooltijd bij de Eerwaarde Zusters van Oudenbosch die Pastoor Sprenger, met het schrijven van veel brieven, naar Heerhugowaard heeft gehaald. Pastoor Sprenger heeft van 1944 tot 1951, jaren van oorlog en wederopbouw, de parochie met volle inzet geleid en heeft onze

Dionysiusparochie vaste voet gegeven in de Heerhugowaardse klei. Terwijl de wereld in brand stond, ploegde pastoor Th.A.L.H. Sprenger voort op Gods akker. De Gemeente Heerhugowaard heeft hem een welverdiende herinnering gegeven door de, naast/achter de pastorie gelegen, straat naar hem te vernoemen: de 'Pastoor Sprengerstraat'.

(Bronnen: Parochiearchief, kranten Regionaal Archief Alkmaar)

BERT SPRENKELING AANN.BEDRIJF LIJSTENMAKERIJ

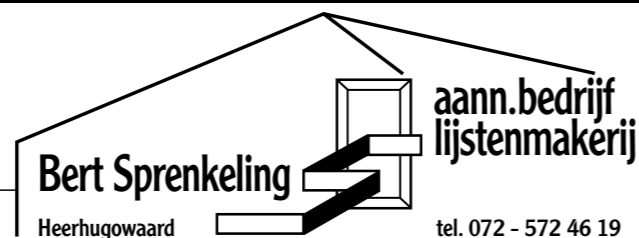
Maakt er iets moois en goeds van!

Keukens - kozijnen - en interieur op maat. Met eigen machinale hout-bewerking. En 30-jarige vakervaring.

Mail: gnmsprenkeling@quicknet.nl

Rustenburgerweg 26 • 1703 RW Heerhugowaard • Telefoon 072 - 572 47 78

Openingstijden: woensdag, donderdag en vrijdag van 13.30 tot 17.00 uur. Zaterdag van 10.00 tot 15.00 uur.

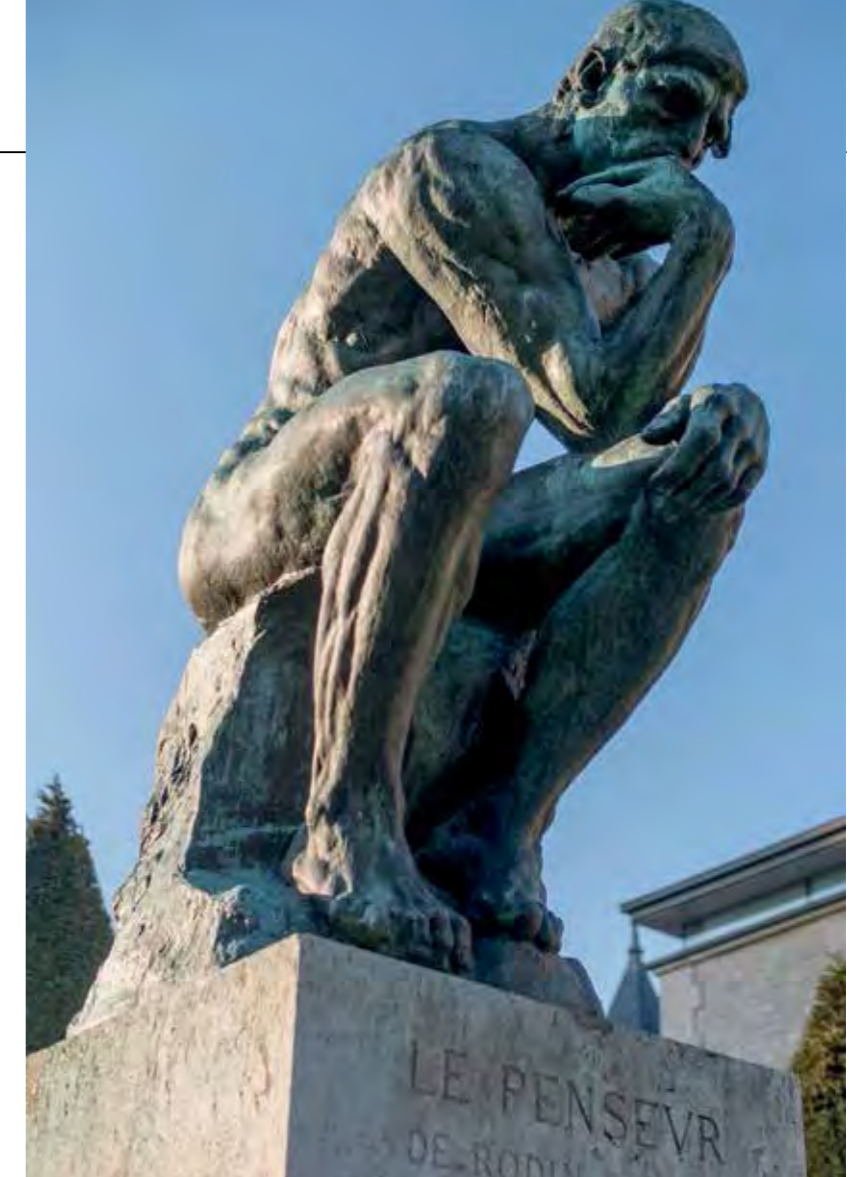
Lijstenmakerij (De Rietvink)
Ruime keuze in lijsten en passepartouts.
Zo wel modern als klassiek.

WILJAN DOMEN

TEN HUIZE VAN ...

Allerlei lezend over Bert Blase op internet boetseerden mijn gedachten een beeld van onze waarnemend burgemeester. Le Penseur van Rodin: een grote forse gestalte van een denker, maar meer de grootsheid uitdrukkend van het menselijk denkvermogen dan het postuur van een persoon. Mensen denken constant. Wie is ooit zonder één enkele gedachte? Maar Le Penseur is een nadenker. Hij denkt en vervolgens denkt hij na. Nadenken is zoeken, naar oorzaak en gevolg, naar verdieping en zingeving. Denken is aan de voet van een berg staan. Nadenken is wandelen op de niet-gemakkelijke weg naar de top. Maar bereikbaar voor Le Penseur, de diepe nadenker, die eenmaal boven inzicht wint en uitzicht.

De ouders van Bert Blase, destijds betrokken bij de oprichting van de huidige VPRO, verhuisden van 't Gooi naar lichtstad Eindhoven vanwege werkgever Philips. Een Vrijzinnig Protestantse familie vertrok van 'boven de grote rivieren' naar het overwegend Rooms-Katholieke 'beneden de grote rivieren'. Daar beneden werd Bert als jongste van vijf kinderen geboren in 1959. Daar beneden overleed op tragische wijze zijn vader toen Bert anderhalf was en zijn moeder veertig

jaar jong. Maar verdriet, woede, onmacht en verlies kregen geen hoofdrol in het leven van het gezin. Bert was een opgeruimd kind en kreeg zelfs de bijnaam 'Boy of Sunshine'. Zijn moeder bleek de sterke vrouw uit het boek Spreuken, vader én moeder tegelijk, aan wie de overleden vader eens in een droom een bloem overhandigde. Mijn interpretatie: een 'teken van leven', van liefde, nabijheid, bevestiging, en dankbaarheid voor de goede vaderlijke én moederlijke zorgen voor zijn gezin. De uitdrukking 'Kracht naar kruis krijgen' passeerde. Bert: "Beide waren groot: het kruis en de kracht".

Bert kon goed leren. School kán dan enigszins saai zijn, want geen verstandelijke uitdaging. Sporten deed hij graag en wandelen nog steeds. De waarnemend burgemeester was, zoals gezegd, een "typisch jongste in een gezin; de vier oudere kinderen brachten de wereld in huis en daarvan profiteerde ik". Hoe groots is een huis waarin de wereld past!

Een passende studie en vervolgens passend werk zijn als een comfortabel huis. Nota bene: een comfortabel huis kán kleiner zijn en eenvoudig, zonder overbodige luxe. Mensen wonen vooral in de sfeer in huis. En sfeer is een ontwerp van de bewoner(s): woorden die gesproken worden, een manier van kijken, aandacht, aanrakingen en gebaren, kleine verrassingen, máken de sfeer. Het universitaire systeem bleek toentertijd geen echt huis en thuis voor student Bert Blase. En vervolgens een carrièreladder beklimmen ook niet. Het was tijd en noodzaak om het 'Wat

wil ik?' te ontdekken in de wijde wereld, die niet langer paste in een huis. Misschien een antwoord op een innerlijk gehoorde roep?! Bert deed immers als heel lang geleden Abram, de vader van vele volkeren en van ons geloof, en trok weg uit zijn land. Abram werd uitgenodigd om naar de hemel te kijken en de sterren te tellen. Niet om hun aantal te kennen maar de Almachtige, die de hemellichamen plaats heeft gegeven en opdracht om licht te geven in de nacht, en het licht van de dag voorrang te verlenen. Abram, inmiddels Abráham, werd herinnerd aan de overvloed van zandkorrels op het strand van de zee. Hij mocht zich verwonderen, niet over het aantal, maar over de schepping van de zandkorrels en hun mogelijkheden, de kracht en macht van zand, strand en zee. Het zijn maar eigen verwoorde gedachten, maar Bert won, net als Abraham, inzicht en uitzicht gedurende zijn reizen in tijd en ruimte. Dat is zeker! Carrière maken is, volgens mij, geen begrip dat past bij de toch hogerop-

geleide Bert Blase, wel het eenvoudige maar karaktervolle woord: loopbaan. Bert wandelt immers graag! Ook binnen de top van organisaties blijkt het zinvol en goed: lopen naar iedereen en mét iedereen, op alle afdelingen, binnen de muren van het gebouw, maar ook daarbuiten. Elke mens is immers interesse waard, is méér dan een werknemer: hij is iemand met lichaam, geest en ziel en met persoonlijk lief en leed. Werken vanuit een dergelijke visie wordt wel betaald, maar is tegelijk werken Pro Deo. Het verbaast niet, dat deze waarnemend burgemeester ook boeken schrijft en gedichten, en af en toe zelfs een theatervoorstelling geeft. Dat past Bert Blase.

Bert Blase heet officieel A.B. Blase: Adriaan Bert Blase. Adriaan is een familie-voornaam, gerelateerd aan de Fa. Volker Stevin, zo ook de achternaam Blase volgens de genealogie. Een klein stukje verre familie en vaderlandse geschiedenis. Adriaan Volker (1827-1903) was een Nederlandse aannemer van

baggerwerken. Op 20-jarige leeftijd erfde hij het baggerbedrijf van zijn vader en voer dagelijks de Merwede over om te baggeren. Ook legde hij bij Papendrecht (waar A.B. Blase officieel woonachtig is) en Hardinxveld kribben en strekdammen aan. Toen Adriaan Volker steeds meer opdrachten kreeg, richtte hij samen met zijn neef Dirk Volker uit Dordrecht een familiebedrijf op, de Adriaan Volker Maatschappij, die snel landelijk bekend werd. Het ondernemerschap ontstond pas echt toen in 1855 de eerste raderstoomboten op de Merwede verschenen. Adriaan Volker ontving een idee, en in 1861 werd de eerste stoombaggermolen in gebruik genomen. Hij was betrokken bij de aanleg van het Noordzeekanaal en medeverantwoordelijk voor het verder uitgraven van de Nieuwe Waterweg, in 1885 helemaal gereed. Veel meer is te vermelden, maar het mooiste vind ik: "In de jaren 1880, toen hij vermogend was geworden, enkel het baggerwerk in de Nieuwe Merwede had hem al meer dan een miljoen opgeleverd, verlegde Adriaan Volker zijn werkzaamheden naar andere Europese landen. ... Voor zijn verdiensten werd hij tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw benoemd, hoewel hijzelf dit eerbetoont overbodig vond. Ondanks zijn grote rijkdom hield Adriaan Volker zijn hele leven lang vast aan een sobere levensstijl. Ook zijn begrafenis was zeer ingetogen, zonder kransen of toespraken, volgens zijn eigen wens" (Wikipedia). Adriaan Volker was ook een nadenker: eerbetoont was niet zijn grootste schat en evenmin zijn vermogen.

Terug naar het relatieve heden. Bert is al lange tijd bewogen en creatief werkzaam in de gezondheidszorg, de politiek, het onderwijs, maatschappelijke organisaties en op cultuurgebied. Eens heeft hij een onstuimige poging gedaan het politieke bestel te vernieuwen. Hij is bezorgd over de relatie politiek-burger. "Het lijkt alsof de politiek en samenleving twee verschillende talen spreken".

In Vlaardingen, waar hij waarnemend burgemeester was van augustus 2014 tot januari 2017, heeft zijn initiatief 'De Burger Meester' (hoe geslaagd is alleen al de naamgeving van het project) een band bewerkt tussen Bestuur en burgerij en inwoners onderling (zie: deburgermeester.nu en blader de Stads-agenda door).

Past het woord burgervader niet beter bij Bert Blase dan burgemeester?! Bert heeft een speciale burgervader-agenda: hij wil als een vader over de stad waken, iedere persoon telt, ieder moet zich veilig voelen en betekenis kunnen vinden in het leven, ieder moet zijn droom kunnen naleven. Als een vader wil hij, indien van toepassing, mensen ook eerlijk kunnen aanspreken op hun gedrag. Maar hij is evenzeer burgemeester: hoofd van de Politie en Brandweer, voorzitter van de Gemeenteraad.

Een burgemeester moet, indien van toepassing, strikt, duidelijk, voortvarend en streng kunnen zijn. Met ingang van 20 februari 2017 is Adriaan Bert Blase voor onbepaalde tijd benoemd tot waarnemend burgemeester van Heerhugowaard. 'Waar-nemend', een woord om over na te denken. Je vervangt een voorganger, bouwt een fundament voor je opvolger, maar in het hier en nu neem je wáár: je ziet, je hoort, je voelt, en ruikt als een herder. Soms wandel je met een burgerschaap op je schouders en soms leid je de hele gemeentekudde met de staf van het gezag. En soms lijdt je als de Messias. Onze waarnemend burgemeester heeft o.a. een boek geschreven met de titel: 'Messias gezocht!' Het zóu kunnen: een uitnodiging in boekvorm om 'koninklijk' te denken, te spreken en handelen?! Om koninklijk te lijden als leven lijden is?!

Dit en nog meer heb ik waargenomen in een korte tijdspanne in het Gemeentehuis, het werk-atelier van Adriaan Bert Blase. 'Boy of Sunshine', waarnemend burgemeester in Heerhugowaard: de Stad van de Zon. Over deze benoeming is nagedacht.

**Taalinstituut
Spaans & Engels**

+31 (0)6 20 303 994
taalinfo@gmail.com
www.taalent.eu

Wil je Spaans en/of Engels leren?

Privé, of in kleine, dynamische en interactieve groepen?

is dé perfecte keuze!

Terug van weg geweest

Loes Bruin-Gantzert

We horen vaker dat de kerken leeglopen. Maar dat is niet de 'hele waarheid'. Nieuwe mensen komen. En 'weg geweest' mensen komen terug. Leest u maar!

Toen ik veertig jaar geleden mijn man, Cees Bruin, een Waarlander, leerde kennen, verhuisde ik van Schagen naar Waarland. Wij kochten een mooi nieuw huis in Waarland, trouwden, en kregen drie kinderen: twee jongens en een meisje. De kinderen kregen een katholieke opvoeding, Doopsel, Eerste heilige Communie, Vormsel, ze werden misdienaar, zongen bij het kinderkoor, en elke zondag gingen wij als gezin naar de kerk. Toen de kinderen 14, 12 en 8 jaar oud waren, in 1996, werd Cees ziek. Uiteindelijk werd er bij hem een dementie-ziekte vastgesteld en hij raakte na een paar jaar in de WAO. Hij was toen 54 jaar. Er braken zeer moeilijke tijden aan. Wij verkochten ons huis in Waarland en betrokken een huurwoning in Heerhugowaard, in de Mondriaanlaan. De jongste, Diana, ging naar de Pater Jan Smitschool, de jongens zaten op het voortgezet onderwijs. Wij hoorden bij de Dionysiuskerk en gingen ook hier weer elke zondag naar de kerk, en Diana zong bij het kinderkoor. Vanaf 2001 ging Cees drie dagen in de week naar de dagbehandeling van Zuyder Waert. Hij was daar de jongst dementerende (57 jaar). Na een paar jaar werd het kerkbezoek van Cees steeds minder, te vermoeiend, tot het helemaal stopte. De jongens woonden inmiddels op zichzelf en wij verhuisden naar een appartement in de Stad van de Zon. Ook mijn kerkbezoek was inmiddels gestopt. Ik was nog alleen gefocust op het welzijn van mijn man voor wat betreft structuur, rust en stabiliteit. Hij had inmiddels ook lichamelijke klachten gekregen. In 2013 werd Cees, op advies van Zuyder Waert, aldaar opgenomen. Twee jaar later, op 20 april 2015, na negentien jaar ziek te zijn geweest, overleed Cees, daags na zijn 71e verjaardag. Cees is vanuit de Dionysiuskerk begraven op ons eigen kerkhof.

Sinds die dag ging ik weer elke zondag naar de kerk. En ik besloot mij op te geven voor de Alpha-cursus. Deze cursus verdiepte en verrijkte mijn geloof en zorgde voor verbondenheid met de andere cursisten door het geloof. Je leert nadenken over wat echt belangrijk is in het leven. Ik heb er veel van geleerd. Ik besloot toen om ook eens door de week naar de heilige Mis te gaan, om 09.00 uur. En een paar weken later ging ik om 08.30 uur de rozenkrans meebidden. Heel mooi om met andere gelovigen de rozenkrans te bidden en zo samen verbonden te zijn in het geloof. In die tijd hoorde ik ook zeggen: "Als er een deur dicht gaat (het overlijden van mijn man), dan gaat er een andere deur open". En dit blijkt zo waar te zijn.

De deur van de Dionysiuskerk staat alle dagen uitnodigend open. Op welk tijdstip overdag je ook langs komt, de deur van de Dionysiuskerk (lees: het huis van God) staat wagenwijd open. Even naar binnengaan en bidden in de Mariakapel, geeft mij veel steun en innerlijke kracht. Veertig jaar geleden begonnen mijn man en ik aan een leven samen. Een leven met heel veel hoogtepunten, maar ook veel dieptepunten. Na een 'reis' van veertig jaar mag ik zeggen dat ik mijn plek weer gevonden heb, en de Dionysiuskerk heeft daarin een niet onbelangrijke rol gespeeld. Door de basis die in mijn vroegste jeugd gelegd was door mijn katholieke opvoeding, bleek mijn geloof voldoende geworteld te zijn om weer tot volle bloei te komen. Zoals Mozes de Israëlieten uit Egypte heeft geleid en veertig jaar door de woestijn is getrokken op weg naar het Beloofde Land, zo ben ik na veertig jaar op mijn plaats van bestemming aangekomen bij de Dionysiuskerk in Heerhugowaard.

Alpha-cursus 2017 start op 20 september

Een Alpha-cursus is een eigentijdse 10-weeken cursus over de kernpunten van het geloof. Alles draait om ontmoeting, uitleg en gesprekken. Alpha-cursussen worden, in een katholieke setting, op ongeveer 40 plaatsen in Nederland gegeven. Elke bijeenkomst begint met een maaltijd om elkaar beter te leren kennen. Daarna volgt een thema-presentatie door steeds andere inleiders, koffie, en is er gelegenheid om in kleine groepen verder te praten. Alle vragen kunnen gesteld worden en met elkaar wordt op zoek gegaan naar antwoorden. Vraagt u zich ook wel eens af... of er meer is tussen hemel en aarde? Waarom er zoveel oorlog is in de wereld? Wie Jezus is? Of bidden eigenlijk wel helpt? Of de overledenen nog contact met ons hebben? Wat je met de Kerk moet? En of je er beter van wordt?

Het belangrijkste onderdeel van de Alpha cursus is om, in kleinere deelgroepen, met elkaar van gedachten te wisselen. Het is een kans om van anderen te horen hoe zij denken en waarom, en je eigen bijdrage te leveren in een eerlijke, open en vriendelijke omgeving. Over de hele wereld hebben al 18 miljoen mensen de Alpha-cursus gevolgd. Iedereen kan meedoen: gelovig of niet gelovig, jong en oud(er).

Dit jaar geven wordt de Alpha-cursus voor de 7e keer in onze parochie gegeven. Toch is de cursus in 2017 nieuw! Er zijn namelijk nieuwe inleiders, o.a. kapelaan Teun Warnaar, in 1980 geboren in Emmeloord. Na de middelbare school heeft hij chemische technologie gestudeerd en tijdens zijn studie is hij weer met het geloof in aanraking gekomen, want dat was erg op de achtergrond geraakt. Een jaar voor het einde van zijn studie werd hij door God geroepen om priester te worden (priesterroeping!) en na het afronden van zijn studie is Teun naar de

Tiltenberg gegaan. Hij heeft daar twee jaar gestudeerd; daarna is hij overgestapt naar de Paters Missionarissen van de Naastenliefde, opgericht door Moeder Teresa van Calcutta. Hij heeft twee jaar in Rome gewoond en tweeënhalve jaar in Mexico: om te leven en te werken met de allerarmsten. Teun heeft daar natuurlijk veel meegemaakt en geleerd, maar heeft uiteindelijk besloten om gewoon priester in Nederland te worden. Hij is op 24 juni 2017 priester gewijd in de kathedraal in Haarlem.

Programma Alpha-cursus 2017

woe 20-09	Wie is Jezus?	Pastoor Frank Domen
woe 27-09	Waarom stierf Jezus aan het †	kapelaan Teun Warnaar
woe 04-10	Wat is geloven?	Riet Borst-Groen
woe 11-10	Bidden: waarom en hoe?	Peter Zaat
woe 18-10	De Bijbel lezen: waarom/hoe?	Clara ten Hacken
zaterdag 21-10 10-15 uur	Wie is en wat doet de Heilige Geest?	Pastoor Frank Domen Diaken Eelke Ligthart
woe 25-10	Goed en kwaad	Diaken Eelke Ligthart
woe 08-11	Hoe leidt God ons?	Pastoor Henk Niesten
woe 15-11	Hoe het vertellen aan anderen?	Jannie Ligthart
woe 22-11	Hoe zit het met de Kerk?	Mgr. Jan Hendriks (onder voorbehoud)

Ik doe mee met de Alpha-cursus 2017
invulstrookje graag inleveren vóór 20 september a.s.

voor- en achternaam	
adres+postcode	
telefoon vast	
telefoon mobiel	
e-mail	
geboortedatum	
overige info	
opgave	brievenbus pastorie, Middenweg 248, 1701 GH Heerhugowaard pastoorfrank@dionysiusparochie.nl - 06 - 26 30 66 36 eelkeligthart@dionysiusparochie.nl - 072 - 57 44 328

JUBILEUMPUZZEL

E	M	A	R	I	A	C	O	N	G	R	E	G	A	T	I	E	B	K	L	
J	I	U	R	T	H	C	O	T	N	I	E	G	I	T	H	C	E	L	P	
D	S	T	U	I	V	E	R	B	A	N	K	J	E	S	S	R	A	A	K	
E	M	N	U	D	D	E	B	E	G	D	N	O	V	A	K	E	N	L	E	
O	E	A	T	L	I	A	S	S	K	E	E	R	P	R	E	D	N	O	D	
H	T	K	S	I	O	R	U	P	R	I	E	S	T	E	R	O	A	T	R	
N	D	N	E	H	O	S	T	I	E	E	L	L	I	A	D	E	M	S	A	
E	R	E	B	F	O	L	B	S	K	R	E	J	S	I	U	R	K	S	A	
Z	I	W	M	Z	N	E	P	A	N	K	S	N	A	J	T	N	I	S	E	
O	E	U	R	N											T	T	N	N	D	
R	H	O	A	E											A	A	E	E	I	
R	E	R	R	O											A	A	Z	N	W	
E	R	V	O	M											N	L	E	I	E	
I	E	E	O	I											O	F	W	K	G	
V	N	G	K	S											R	A	R	A	N	
E	I	T	A	T	I	D	E	M	S	N	E	D	I	J	L	T	L	E	D	O
R	P	R	R	L	U	K	E	N	H	U	I	S	J	E	A	T	T	L	F	
B	M	A	A	O	E	P	A	A	S	K	A	A	R	S	P	A	H	A	F	
R	A	A	N	E	I	D	S	I	M	E	I	S	S	I	M	A	C	B	E	
M	L	V	G	T	L	T	V	A	G	E	V	U	U	R	E	R	U	I	R	
L	S	E	E	P	I	N	U	A	V	A	A	N	D	E	L	A	N	S	B	
A	D	D	L	Y	G	E	E	S	T	E	L	I	J	K	H	E	I	D	D	L
S	O	E	U	R	I	D	L	E	G	N	E	S	T	A	A	L	P	O	O	
P	G	B	S	C	V	O	O	R	G	E	B	O	R	C	H	T	E	M	K	

1867 - 2017
Dionysius
 parochie

Het wegstrepen van de woorden in deze jubileumpuzzel is symbolisch. In 150-jaar lijken sommige van de weg te strepen woorden, oftewel religieuze begrippen, verdwenen. Maar de belangrijkste zijn gebleven óf her-ontdekt. De letters die de dans ontsprongen zijn, vormen de oplossing: ook een ritueel uit het Rijke Roomse leven dat terug is van weg geweest. De oplossing kan binnen een maand in de brievenbus belanden van: **Jan Tamis, Van Hellemondstraat 50, 1701 ER Heerhugowaard.** Of digitaal: j.tamis@ziggo.nl

Vanwege het jubileum heeft het Feestcomité royaal in de buidel getast. Drie prijzen ter waarde van € 25,-, € 15,- en € 10,-. Ja, ga er maar even voor zitten.

WEG TE STREPEN WOORDEN:
 absolutie - aflaat - altaar - angelus - armbestuur - askruisje - avondgebed - baldakijnen - bedevaart - bisdom - brevier - credo - crypte - donderpreek - geestelijkheid - godslamp - hostie - introïtus - kaars - kerk - kerkgang - koor - lans - lijdensmeditatie - lijkenhuisje - lof - manna - mariacongregatie - medaille - mis met drie heren - misdienaar - missie - neomist - nuchter wezen - offerblok - ongewijde aarde - paaskaars - patronaat - plaatsengeld - plechtige intocht - priester - psalm - rozenhoedje - sintjansknappen - stola - stuiverbankjes - triduüm - vaandel - vagevuur - vat - vespers - vigilie - voorgeborchte - vrouwenkant - wijwatersvat

EVEN BIJPRATEN

GESLAAGD

Op zaterdag 17 juni j.l. is Marja de Greeuw, dirigente van ons KISI-Club-koor en lid van ons Gemengd Koor, geslaagd voor de overgang van het eerste naar het tweede jaar van de Tweejarige Opleiding Koordirectie van de Muziekpraktijk Karel Kok te Schagen. Tijdens het examen werden dertien verschillende a capella (zonder begeleiding) en begeleide muziekstukken ten gehore gebracht door het 'Practicumkoor'. Het Practicumkoor is een koor dat is samengesteld uit vrijwilligers, die elke eerste zaterdag van de maand oefenen onder leiding van dirigenten-in-opleiding. Examen werd gedaan door twee cursisten van de basisopleiding, twee eerstejaars, onder wie Marja de Greeuw, en vijf tweedejaars cursisten. Marja heeft 'To Music' van Sir George Dyson gedirigeerd en 'Voyagers' chorus' van Mozart uit de opera Idomeneo.

DE JAARMARKT

Op 18 september is het weer Jaarmarktdag op de Middenweg. Onze twee kramen staan al in het teken van het 150-jarig bestaan van onze parochie. U ziet al een mooie banner hangen onder de klokken en boven de zijingang. En ... de jubileum-kop-en-schotels zijn te bewonderen en te koop: € 4,- per stuk. De heilige Mis is die dag om 07.30 uur!

BISDOMREIS

Het Bisdom Haarlem-Amsterdam gaat in de meivakantie van 2018 op bedevaart naar Assisi. Deze bedevaart staat in het teken van twee heiligen, Franciscus en Clara van Assisi, die nog steeds velen inspireren.

Een busreis is mogelijk en ook een vliegreis. De busreis is van 28 april tot en met 6 mei 2018. De vliegreis is van 30 april tot en met 5 mei 2018. Tijdens de bedevaart zullen er gezamenlijke vieringen zijn. Voor jongeren en tieners is een apart programma. Ook voor jonge gezinnen is er een specifiek aanbod. Iedereen is welkom, van jong tot oud, kerkelijk of minder kerkelijk betrokken. Onze beide bisschoppen nodigen u van harte uit om mee te gaan op een reis tussen tijd en eeuwigheid die u niet snel zult vergeten! Meer info vindt u op: www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl of www.facebook.com/bisdombedevaart. Ambassadeur voor onze parochie is: diaken Eelke Ligthart (072 - 57 44 328 of 06 - 21 46 28 07) of eelkeligthart@dionysiusparochie.nl

GEMENGD KOOR 50 JAAR

Ons Gemengd Koor is opgericht op 5 oktober 1967 en bestaat dus 50 jaar op 5 oktober 2017. Vanwege het 150-jarig bestaan van de parochie op 8 oktober met groot zangaandeel van het Gemengd Koor is besloten op dinsdag 10 oktober een volledig verzorgd gezellig dagje uit te gaan met elkaar: koorleden en partners. Een groot compliment en woord van dank voor alle inzet en aanwezigheid op de repetities, de zaterdagavonden of zondagen, tijdens uitvaarten en wanneer maar nodig is!

MOV

De Werkgroep MOV (Missie, Ontwikkeling en Vrede) is gestart in 1964 als Missiehuysfront/Missiecomité. In 1980 is de naam veranderd in MOV. De werkgroep bestond lange tijd uit drie leden: Vera Muller-Mol,

Siem van Langen en Henk Mol. Eind 2016 gaf Siem van Langen aan, vanwege een op handen zijnde verhuizing, te moeten stoppen met dit vrijwilligerswerk. Ook Vera Muller en Henk Mol vonden dat de tijd gekomen was om na ruim 40 jaar het stokje over te dragen. Vrijwilligers komen en vrijwilligers gaan. Deze drie mensen kwamen en hebben al die jaren de belangen van de missie in onze parochie levend gehouden. Binnen en buiten de parochie hebben ze zorg gedragen voor de organisatie van bijvoorbeeld: de Vastenactie, MIVA, MEMISA, de Adventsactie, de Week van de Nederlandse Missionaris en de PMW (Wereldmissiemaand in oktober). Ook de contacten met de 'eigen missionarissen' werden door Vera, Henk en Siem onderhouden. Sinds zijn diakenwijding in november 2012 heeft diaken Eelke Ligthart geparticipeerd in de Werkgroep MOV. De genoemde drie vrijwilligers zijn namens de parochie bedankt voor het vele en jarenlange werk, dat ze met veel toewijding hebben gedaan. Samen met Dennis Lens (de man van Sanna Lens, Penningmeester van de PCI) heeft Eelke Ligthart taken overgenomen om bovenstaande activiteiten voort te zetten.

HOEKSTEEN EN EEN EN ANDER

Sommige mensen vragen het wel eens: "Heeft die speciale grote witte steen links van de hoofdingang een betekenis?" Zeker weten! Het is een hoeksteen, een steen die gebruikt wordt om de hoekpunten van bouwwerken te verstevigen. De term wordt meestal figuurlijk gebruikt voor een onderdeel waarvan alle andere onderdelen afhankelijk zijn. De figuurlijke betekenis van 'hoeksteen' is aan de Bijbel ontleend. In het Nieuwe Testament, met verwijzing naar het Oude Testament, wordt Jezus vergeleken met een hoeksteen. "Ik (God) leg in Sion een steen, een uitverkoren kostbare hoeksteen (Jezus). En wie op Hem vertrouwt, zal niet worden teleurgesteld. Laat ook uzelf als levende stenen voegen in de bouw van de geestelijke tempel" (1 Petrus 2,56). 'Hoeksteen' wordt ook vaak gebruikt als naam voor christelijke instellingen, zoals scholen en verenigingen. Ook architectenbureau's en bouwkundige bedrijven worden soms '(De) Hoeksteen' genoemd.

De tekst (in steen) rechts van de hoofdingang luidt: 'Venit Jesus et stetit in medio' - 'Jezus kwam binnen en ging in hun midden staan'. Het betreft een verschijning van Jezus ná zijn verrijzenis aan de apostelen, opgeschreven door de evangelist Johannes (20,19). Dat vieren we in de kerk: de verzen Heer verschijnt in ons midden en wij ontvangen Hem in de heilige

Communie. De tekst staat op de 'zogenaamde' eerste steen, die in werkelijkheid echter nooit de echte eerste steen is van een bouwwerk. En dan nog de tekst boven de hoofdingang: 'In het huis van mijn Vader is ruimte voor velen'. Het zijn woorden van Jezus nádat Hij voorspeld heeft dat Petrus Hem driemaal zal verloochenen. Begrijpelijk dat de leerlingen ongerust waren, bang voor wat komen zou. Maar Jezus vervolgde: "Laat uw hart niet verontrust worden. Gij gelooft in God, gelooft ook in Mij. In het huis van mijn Vader is ruimte voor velen. Ware dit niet zo, dan zou ik het u hebben gezegd, want ik ga heen om een plaats voor u te bereiden" (Joh. 14,12). Onze kerk, dé Kerk, is dus het huis van Jezus' Vader. Het staat boven de deur: Huize God, waar een plaats is voor alle mensen van goede wil. Maar ook is de tekst figuurlijk, want verwijzend naar de hemel.

VRIJWILLIGERSAVOND

Onze kerk zonder vrijwilligers is ondenkbaar en onbestaanbaar. Zoveel werk met zoveel liefde en inzet en heel bereidwillig gedaan. Zo vaak 'achter de schermen'. We verheugen ons op de altijd gezellige vrijwilligersavond op donderdag

23 november 2017 om 19.30 uur in het Parochiecentrum. Natuurlijk staat de feestavond ook in het teken van ons 150-jarig jubileum. Alle vrijwilligers ontvangen (zoveel mogelijk per e-mail) een persoonlijke uitnodiging. En ... indien u nog geen vrijwilligerswerk doet, maar belangstelling hebt: welkom! Voor iedereen is een vrijwilligersplekje te vinden.

EERSTE HEILIGE COMMUNIE EN VORMSEL 2018

Kinderen die in groep 4 zitten en tieners uit groep 8 kunnen opgegeven worden voor de Eerste heilige Communie en het Vormsel. Meer info: pastoorfrank@dionysiusparochie.nl of 06 - 26 30 66 36.

FAMILIEBERICHTEN

GEDOOPT

Bless Yvette Hakizimana is geboren op 10 februari 2017 en gedoopt op de eerste Pinksterdag, 4 juni 2017. Zij woont in de Berkenlaan op nummer 19.

Ook gedoopt op 4 juni is Cor(nelis) Bogaart. Hij is geboren op 7 juli 1957 en woont: Populierenlaan 58.

VORMELINGEN 2017

Op 18 juni j.l. zijn gevormd door Mgr. Jan Hendriks: Oscar van der Aar, Cor Bogaart, Linda Dawood, Sarah Dawood, Megan Depenbrock, Stijn Geels, Julia Geuzebroek, Lisanne de Greeuw, Roosmarry Khassoum, Lucas van Kuijeren, Doortje de Moel, Andy te Riet, Teun Simon, Shukeni Theodora, Silvia Weisz, Pascal Wellens, en Sena Wijnjeterp.

VAN ONS ZIJN HEENGEGAAN

Coen (Coenradus Wilhelmus) Wulterkens, geboren op 7 januari 1922, is op 89-jarige leeftijd overleden op 17 mei 2017. Hij woonde al langer in Oudtburgh in Bergen en was getrouwd met Cor Wulterkens-Hommelberg, (Van Veenweg 15/Hugo Oord kamer 17). De uitvaartdienst was op 22 mei en aansluitend was de crematieplechtigheid in de Waerdse Landen.

Johanna Wilhelmina Swinkels-Ottenbros, geboren op 29 april 1944, is overleden op 73-jarige leeftijd op 17

juni 2017. Zij was getrouwd met Chris Swinkels en woonde in de Berckheidelaan op nummer 23. De uitvaartdienst was op 21 juni en de crematieplechtigheid in de Waerdse Landen op 22 juni.

Catharina (Ketje) van der Zeijst-Dewüs is geboren op 12 november 1951 en overleden op 2 juli 2017, op 65-jarige leeftijd. Zij woonde met haar man, Tom van der Zeijst, in de Rubensstraat op nummer 44. De crematieplechtigheid was op 5 juli in de Waerdse Landen.

Klasina Willemina Maria Bosma-Ebbing (KlaSien) is geboren op 14 december 1941 en overleden, op 75-jarige leeftijd, op 5 juli 2017 in Westerhout, Van Houtenkade 3, Alkmaar. Zij was weduwe van Joop Bosma, lid van ons Gemengd Koor, overleden in 2015. De afscheidsviering was op 11 juli en aansluitend vond de crematieplechtigheid plaats in de Waerdse Landen.

Rie (Maria Gerarda) de Groot-Roozen is geboren op 6 mei 1929 en overleden, op 88-jarige leeftijd, op 2 augustus 2017. Zij was getrouwd met Jan de Groot en woonde: Tjaarlingerveer 37. De uitvaartdienst was op 7 augustus, waarna de crematieplechtigheid volgde in de Waerdse Landen.

Deze Familieberichten zijn gemaakt op 18 augustus 2017

Tevens verzorging van crematies

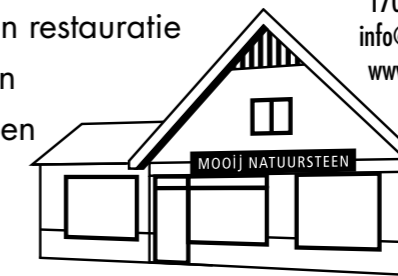
Inlichtingen: J.A. Insing Secretaris, Rubensstraat 55, tel. 5740222
j.insing@kpnplanet.nl
J. Stam Penningmeester, Middenweg 301, tel. 5716418
jaapstam.st.barbara@quicknet.nl

Bij een sterfgeval (ook in een ziekenhuis) wende men zich UITSLUITEND tot **mevr. Angita Waal, tel. 0651331456**. Zij is belast met de verzorging van de uitvaart en 24 uur per dag bereikbaar. Indien zij niet in de gelegenheid is, wordt zij vervangen door één van onze reserve uitvaartleiders.

Meer informatie: www.sintbarbaraheerhugowaard.nl

MOOIJ NATUURSTEEN

- Graf- en urnenmonumenten
- Onderhoud en restauratie
- Vensterbanken
- Aanrechtbladen
- Dorpels

Stationsweg 45
1702 AB Heerhugowaard
info@mooijnatuursteen.nl
www.mooijnatuursteen.nl
072 - 57 43 863
06 - 16 44 30 35

Wij informeren u graag over de mogelijkheden die wij u kunnen bieden. Uw wensen en emoties vertalen wij in een monument voor uw dierbare.

www.mooijnatuursteen.nl

Jos Kamp Assurantiën b.v.

RegioBank
Zelfstandig Adviseur

Adfiz
Adviseurs in Financiële Zekerheid

Adviseurs:
Jos Kamp
René Dudink

Onafhankelijk financieel adviesbureau

- Alle verzekeringen
- Financieringen
- Hypotheken
- Pensioenen
- Financiële planning
- Bemiddeling onroerend goed
- Bankzaken

"Voorsprong door service"

Jos Kamp Assurantiën BV
Middenweg 200
1701 GG Heerhugowaard
tel. (072) 571 12 84
www.joskamp.nl
info@joskamp.nl

SINCE 1908

**AL 100 JAAR
ZEKERHEID**

realiseren van comfort

Handelsstraat 4 1704 AB Heerhugowaard T 072 57 17 777
info@floris-comfort.nl www.floris-comfort.nl

- Verwarmen
- Koelen
- Ventileren
- Solatube
- Zonnepanelen
- Warmtepomp
- Sanitair
- Zinkwerk
- Dakwerk

SPONSORED BY

Graag willen wij hier onze vaste adverteerders bedanken voor hun al jarenlange financiële steun

Begravenisvereniging St. Barbara Heerhugowaard
 Aann.bedrijf Bert Sprenkeling - Rustenburgerweg 26
 Breed Interieur - Middenweg 284
 Delphi Grieks Specialiteiten Restaurant - Middenweg 202
 Floris Comfort Installateur - Handelsstraat 4
 Garage van den Berg - Stevinstraat 1a

Johan Griffioen Brillen en Contactlenzen - Brandpunt 66
 Jos Kamp Assurantiën - Middenweg 200
 Keygarden voor al uw tuinzaken - 06 - 10 42 63 54
 Mooij Natuursteen - Stationsweg 45
 Stratenmakersbedrijf M. Koning - Van Veenweg 144
 Urmaprint Digital Print & Finishing - Titanialaan 2

Ook dank aan de sponsors die deze jubileum-uitgave van Dionysius in Beeld mede mogelijk hebben gemaakt

Bas Bentzon Bloemsierkunst - Middenweg 190
 Ben Haring Installatietechniek - Pascalstraat 27
 Bot Bouw - 072 - 57 52 700
 Christal Cleaning Stomerij - Middenweg 241
 De Goede Verwarming - W.M. Dudokweg 6
 "De Heeren" - Middenweg 247
 Café "De Swan" - Middenweg 178
 ElectroData Electronica/Media/service - Middenweg 229 b
 Fietsvoordealshop - Middenweg 205
 Halal Waardse Slagerij - Middenweg 211
 Bakkerij Jos Rood - Middenweg 237
 Witgoed specialist Koos Rood - Middenweg 231
 Juwelier Sjaak Knijn - Middenweg 192
 Kapsalon Kroonjuweel - Middenweg 203
 De Kolonist - Middenweg 200 b
 Partycentrum Marlène - Middenweg 207

Multimate Kamp Bouwmarkt - Middenweg 275
 MultiVlaai - Middenwaard 52
 Pauline's Hobbyparadijs - Middenweg 261 a
 Pizza Mia - Middenweg 243
 Rutgers Hoortechniek - Middenweg 177
 Sam's Place - Middenweg 233
 ShoeFix - Raadhuisplein 4
 Taalent Taalinstituut Spaans & Engels - www.taalent.eu
 Toko Tomohon Manado - Middenweg 239
 Ton de Jong Electrotechniek - 06 - 22 48 82 21
 Topslagerij Hank Groot - Middenweg 243
 La Vida/La Fiesta Tapas en meer - Middenweg 201
 Vinoci Wijnen - Middenweg 195
 Vreeker Begraafplaats service - 0228 - 54 44 88
 Weet wat je eet/Verswaard - Raadhuisplein 20-26

VIERINGENROOSTER

za	16-09	19.00 uur		samenzang
zo	17-09	10.00 uur	24e zondag dhj A	Gemengd Koor
ma	18-09	08.30 uur	Jaarmarkt	---
woe	20-09	09.30 uur	H. Mis vanwege afscheid KVG	ad hoc koor
za	23-09	19.00 uur		samenzang
zo	24-09	10.00 uur	25e zondag dhj A	Gemengd Koor
zo	24-09	11.30 uur	Familieviering	KISI-club-koor
za	30-09	19.00 uur		Spirit
zo	01-10	10.00 uur	26e zondag dhj A	Gemengd Koor
za	07-10	19.00 uur	27e zondag dhj A	samenzang
zo	08-10	10.00 uur	150-jarig bestaan van de parochie	alle koren
za	14-10	19.00 uur		samenzang
zo	15-10	10.00 uur	28e zondag dhj A	Gemengd Koor
zo	15-10	11.30 uur	Familieviering	KISI-club-koor
za	21-10	19.00 uur		samenzang
zo	22-10	10.00 uur	29e zondag dhj A	Gemengd Koor
woe	25-10	09.30 uur	Maria-ochtend	ad hoc koor

Elke zondag is iedereen welkom na de viering van 10.00 uur voor een gezellig samen-zijn in het Parochiecentrum.

Als er een Familieviering is om 11.30 uur vervalt de koffie na de heilige Mis van 10.00 uur en is er alleen koffie na de Familieviering.

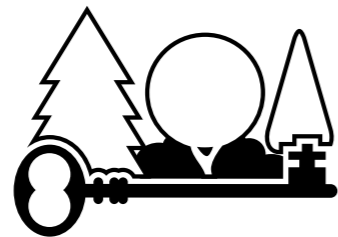

Jubileum-kalender 8 oktober 2017 10.00 uur

- openingsviering met Mgr. Jan Hendriks
- onze vier koren zingen
- zegening gedenkplaat priesterzonen
- het 'Dionysiuslaantje'
- zegening gerenoveerd priestergraf
- aansluitend receptie in De Heeren
- memorabilia te koop
- activiteit voor de jeugd in en rond het Parochie-centrum

Wilt u uw tuin aan laten pakken?

Keygarden is u graag van dienst

KEYGARDEN

voor al uw tuinzaken

- aanleg
  - onderhoud
    - grafonderhoud
  - renovatie

U kunt telefonisch contact opnemen
via 06-10426354 óf een e-mail richten
tot keygardenhovenier@gmail.com voor een
gesprek en een gratis offerte op maat.

R.K. Parochie van de H.Dionysius

Middenweg 248
1701 GH Heerhugowaard
072 - 57 11 292
www.dionysiusparochie.nl

Pastoor 06 - 26 30 66 36
Frank Domen pastoorfrank@dionysiusparochie.nl

Diaken 072 - 57 44 328
Eelke Ligthart eelkeligthart@dionysiusparochie.nl

Eucharistievieringen zaterdag 19.00 uur
zondag 10.00 uur
maandag t/m vrijdag 09.00 uur

Aanbidding donderdag van 19.00 uur tót vrijdag 09.00 uur
vrijdag 13.00 uur tót 22.00 uur
de kapel in de pastorie is altijd 'open'

Parochiebestuur NL 63 RABO 0326 90 42 47 (ook voor misintenties)

Kerkbijdragen NL 78 INGB 0002 31 42 00 en
NL 92 RABO 0326 91 27 46

Pinksteractie NL 64 INGB 0000 28 80 25

MOV NL 81 RABO 0326 91 00 34

PCI NL 18 ABNA 0589 06 76 56

**Kerkleden-
administratie** wiljandomen@dionysiusparochie.nl

Kerkhof h.vd.knaap@dionysiusparochie.nl

Redactie Adriaan Rotteveel
Edwin Walberg (lay-out)
Egbert Klaassen
Herman Meegdes (advertenties)
Margot van der Kemp
Wiljan Domen

De volgende Dionysius in Beeld verschijnt op 2 november 2017

copij a.u.b vóór 15 oktober sturen naar:
wiljandomen@dionysiusparochie.nl

URMAPRINT
DIGITAL PRINT & FINISHING

Geopend: maandag-vrijdag 9.00-12.30 / 13.00-17.30 uur
zaterdag 10.00-16.00 uur

Titanialaan 2
1702 AZ Heerhugowaard
072-5717611
info@urmaprint.nl
www.urmaprint.nl

- ◆ GEBOORTEKAARTJES ◆ ROUWDRIUKWERK ◆ POSTERS (t/m A0)
◆ HUWELIJKSKAARTEN ◆ ZAKELIJK DRUKWERK ◆ CANVASPRINTS

Bekijk alvast thuis onze unieke collectie op www.urmaprint.nl

Verf Behang Zonwering Gordijnen Vloeren Interieuradvies

BREEDinterieur

600 m2 wooninspiratie

Middenweg 284 1701 GK Heerhugowaard T: (072) 5711250

Stratenmakersbedrijf M. Koning

Van Veenweg 144 Tel. 06 - 13510338
1701 HL Heerhugowaard vanveenweg144@hotmail.com

- Gespecialiseerd in:
- Sierbestrating
  - Herbestrating
  - Machinaal bestraten
  - Shovel-, Kraan- & grondwerkzaamheden
  - Plaatsen van schuttingen, beschoeiing & vlonders
  - Ontwerp van uw tuin
- Bel voor een vrijblijvende offerte!

150 jaar
Dionysiusparochie
1867 - 2017

In het huis van mijn Vader is r

